

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 07946

LIDER

Nochum Yerusalemchick

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

לידער

פון

נחום י.

PUBLIC LIBRARY
FALL RIVER, MASS.

ארויסגעגעבן פון מחבר
מיט דער הילף פון
י. ל. פרץ שרייבער פאראיין

ניו יארק, 1924

0245

135079

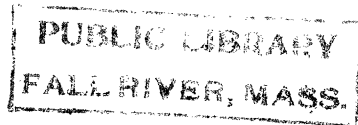
*Yud
Songs*

Copyright 1924
by
N. Yerusalemchick

*Y-783.5
Y94*

(1918—1923)

ערד

ערד

ערד!
אומשולדיק און פול מיט תאוה
לינסט דו אויסגעשפרייט צום הימל,
גארנדיק נאך עפעס;
דיינע קרעפטן ברויזן
און דיין תאוה שפילט
אין די הייסע בליקן פון דער זון.

ערד!
איך קאן דיין שיינקייט ניט באזינגען...
קאן א שטארבנדיקער
בא זיין היים-געליבטער אויפן שוים
ריידן פון איר שיינקייט?
קאן א מענטש וואָס טרינקט זיך
זינגען לידער צו דעם ים? ...

ערד!
גליקלאך איז מיין גורל

וואָס איך ווער אַ טייל פון דיר!
און ווען איך — אַ שטויב —
וועל געטראָגן זיין פון ווינט,
וועל איך אפשר זיך דערמאָנען
אַן מיין איצטערדיקן צער . . .

א לאנדשאפט מיט א בוימ

ווי אן אָפּן און פאַרוואונדעט האַרץ,
זענן אויס די עטלאכע
רויטע, טונקל-רויטע צווייגן
אין דעם מיטן פונם גרינעם בוימ ;

די פאַרנייענדיקע זון
שיינט אויף אים
און ער בעט זיך : קוק מיך אָן !
זע מיין האַרץ, מיין שיינקייט, —
באלד וועל איך דאָך שטאַרבן! . . .

א לאנדשאפט מיט א הירש

שטיל אין גאס ;
בערג מיט וואלד באוואקסענע אנטקעגן.

אונטן, אינם טאל,
רוט דאָס טייכל אויפן זון.

היים.

שטיל, מיט ווינגדיקע, ווייכע טריט,
גיט א שלאַנקער הירש
פון דעם שווינגנדיקן וואלד אַרויס;
טרינקט זיך אַן —
און פאַרשווינדט, אַ פרייער, אין די בערג.

א לאנדשאפט מיט געאָרגינעס.

א שטיבעלע אין מיטן וואַלד ;
אן אלטע פּאָר ;
פארנאכט.

בידע קוקן זיי פון ברייטן גאַניס
אויף דעם שלאָפנדיקן וואַסער,
צעפוסנס.

ווייט, אַהינטער וואַלד
האַט זיך שוין די זון געזעצט,
און באַגילדטע, שיינען נאָך די שפיצן ביימער.

שטי.5. די געלע געאָרגינעס פארן הויז
זינגען זייער שטומען ליד,
נידעריקער צו דער ערד
בויגנדיק דעם קאַפּ.

א לאַנדשאַפּט מיט אַ פּויגל

שטיקער פייער
זיינען אויפן הימל נאָך פאַרבליבן
פון פאַרגייענדיקער זון.

בלוייער ווערט די בלויקייט
פון די בלוייע בערג,
וועלכע שטייען ווי פאַרשלאָסענע אין זיך.

ווי די קווייטן אויף געפרעסטן סאַמעט
זעען אויס די שאַטנס פון די בוימער,
אויף דעם טונקל-גרינעם,
רואי-דרימלענדיקן וואַסער.

ששש... א פּויגל, אַ פאַרשפּעטיקטער,
איילט אין נעסט אַרין.
און דער נידעריקער, דיקער
און פלאַכצוווייגנדיקער בויס
הערט זיך צו צו עפעס —
און גאַפּט . . .

צ לאַנדשאַפּט מיט דער לבנה

די ברוינע שוואַרצקייט פון די שפיצן בוימער
שניידט זיך איין
אין דער גרויער בלויליכקייט פון ריינעם הימל.
די לבנה, ווי א קעז אַ ווייסער,
(ווי אין מדרש ערגעץ ווערט דערמאָנט),
שיינט אַראָפּ אין וואסער.
שטיל אַרום.
שטיל. קיין ווינטל פאַלט ניט צו ...
רוח!

אין א זומער פארנאכט

שפילט א הייסער אומעט מיט די זאנגען,
זאגט זיי עפעס צו ;
אין א נעץ פון פייער איז דער וואלד געפאנגען, —
אָוונטיקע רו.

אין די גראָזן זינגען גרילן-פלייטן,
פלאַמיק גליט דער מאָן ;
לאַנגע שאַטנס לויפן נאָך — דעם טאָג באַגלייטן,
יאָגן אים ניט אָן.

פון דער זון די גליענדיקע שפרייזן
פלאַמען אויפן וועג ;
איינגעקלאַמערט ווי אין ברענענדיקן אייזן
גייט דער טאָג אוועק.

דער בית עולם

שטייען אלטע ביימער שווינגנדיק
און מצבות ציילן גלייך;
אונטער בארג, וואו ערגעץ אילנדיק,
לויפט אין ווייטעניש דער טייך.

און פון אויבן, א פארצאָרנטער,
קוקט דער הימל גרוי און קאלט.
און א מחנה קראָען, שרייענדיק,
דרייט זיך אום ביים ברעג פון וואַלד.

בערג און בערג און גרויע שטיינער,
און עם קומט ניט, קומט ניט קיינער... —
וואלגערן זיך מענטשן-ביינער
אונטער זון און אונטער רעגן,
ווייסע פלעקן, טויטע פלעקן —
ווייל קיין גראָז זיי ניט באַרעקן.
וואו אַ פּוּם האָט ווען געטראָטן
זיינען שפורן שוין פאַרשאָטן.
קיינער וועט שוין מער ניט קומען —
ציט זיך צייט און ווערט צעשוואומען ..

דריי פייגל

זיצן דריי פארקלערטע פייגל
אויף א הויכן בוים אין פעלד,
זיצן דריי פארקלערטע פייגל
און באטראכטן שטיל די וועלט.

וויגט א ווינטעלע די זאנגען,
פאלט א בלעטל וואו אראָפּ
און פארטיפט אין די געדאָנקען
בייגט א בלימל איין דעם קאָפּ.

צינדט זיך אָן א וויסער שטערן
אין דעם סאמעטענעם רוים.
זיצן פייגל דריי און קלערן
אויף א הויכן אלטן בוים.

זומער אָוונט ; גרין און שטיל ;
אין די גראָזן פייפט אַ גריל ;
און דער אַלטער וואַלד פאַרקלערט,
פון דערווייטנס שטייט און הערט.

לעבן טייכל אויף אַ שטיין
זיטצן זשאבעס צוויי אַליין ;
פיינע דיקע זשאבעס צוויי,
און זיי רידן זיך אַזוי :

— קוואַ-קוואַ-קוואַ, עם ווערט שוין קאַלט,
אַט איז שוין אויס זומער באַלד !
— יע, אויס זומער ! קוואַ-קוואַ-קוואַ,
ס'איז אַ מאָדנע וועלט אזאָ ! . . .

און אַרום איז פריש און קיל,
סוד'ן זיך די בוימער שטיל. . .
און די שאַטנס קרום און גלייך
פאַלן אויפ'ן גלאַטן טייך.

געלע, געלע בלימעלאך מיט אומעטיקע אויגן,
איר האָט דעם שיין פון זומער-טאָג אין זיך אַרײַנגעזויגן.
עס האָט צו אייך די קלאָרע זון געשמייכלט ליכטיק, העל —
און ווי די הייסע זון פאַרבליבן זײַט איר נאַלדיק-געל.
עס האָבען איבער אייך געשוועבט די שאַטנס פון דער נאַכט,
דאַריבער קוקט איר אויף די פעלדער אומעטיק, פאַרטראַכט.
דאַריבער האָט איר שטילע אויגן, סאַמעט טונקל-ברוין,
וואָס קוקן אומעטיק אַרויס פון אייער שמראַלן קרוין.
געלע שמראַלן-בלימעלאַך מיט אומעטיקע אויגן —
איר האָט דעם סוד פון טאָג און נאַכט אין זיך אַרײַנגעזויגן ...

בערג

א

בערג!
שטורעמס!
אייביקע! פארגליווערטע!
ריזן-בערג!
לידער פון דעם שעפער,
קינדער פון ברויזנדיקן גייסט.

רואיק, מיט א שמייכל, ווי די אלטע לייט,
קוקט איר אויף דער שפע
פון די בליענדיקע פעלדער.

נעפלען רינגלען אייך ארום,
ווי דער אומעט
אויפן שטערן פון אן אלטן מאן.

שיינט אויף אייך די זון —
זייט איר ליכטיק,
ווי דער חלום פון א שמייכלענדיקן קינד.

ב

ווי די מוילוואורפן
גראָבן זיך אין אייער האַרץ די מענטשן,
ריזן-בערג,
זוכנדיק דעם סוד פון אָנהייב,
וואָס איר טראַגט אין זיך.

זיי צעגראָבן אייך
מיט דאָס פֿלייש פון אייער לייב,
זיי צעלעכערן אייך מיט דער קראַפט,
וואָס האָט דרימלענדיק אין אייך גערוט...
ריזן-בערג!

ג

ריינע טרערן-קוואַלן
פאלן, רוישיקע, פון אייך אַראָפּ,
קאַלטע —
ווי דאָס בלוט פון אייער האַרץ;
בלויז די אַדלערס גרייכן אייער שפיץ,
קוקנדיק פאַרבענקטע צו דער זון;
און מיט חוזק כאַפט איר אויף דעם קלאַנג
וואָס דערנרייכט צו אייך פון טאַל,
און פאַרקייקלט אים אין כה-הקל. . .

שטייט א בוים אין פעלד.

שטייט א בוים אין פעלד
די בלעטער — פלאמיג רויט, —
אוי, ווי שיין דער יונגער בוים איז
פאר'ן טויט.

נאך א ווינט און נאך א פרעסטל
צו דער נאכט, —
און פארשווינדן, באלד פארשווינדן
וועט זיין פראכט.

נאך דערווייל — די בלעטער גליען
פלאמיג רויט, —
אוי, ווי שיין דער יונגער בוים איז
פאר'ן טויט! ...

פראגמענט

עם ווערן לענדער חרוב און עם ווערן שמעט פארוויסט,
בלויז שמעכעדיקע פלאנצן וואקסן אויס אויף זיער מיסט ;
און דאָרטן צווישן ברוך פון ציגל און פון אלטן ליים
געפינען פאר זיך עקדישן און פלעדער-מייז א היים,
און צווישן שטיינער שליכט נאָר דורך אַ הונגעריקע שלאַנג.
און וויסט איז דאָרט, עם הערט זיך ניט קיין לעבעדיקער קלאַנג ;
בלויז ווינטן יאָגן, ראַנגלען זיך און וויינען אין דער נאכט,
און אויף אַן אלטן אַבעליסק אַ סאָווע זיצט און לאַכט ...

א

שפרייטן זיך די וועגן,
שפרייטן זיך די ברייטע,
רופן מיך און ציען —
וואַנדערן און גיין;
פעלדער נאָכן רעגן,
אונטערגענאַנגען רויטע
אויפן הימל בליען
וואונדערלאַך און שוין.

אַלטע, ליבע בילדער!
זומערדיקע טענער!
שנייאַיק-ווייסע טויבן
באָדן זיך אין שוין . . .
ווערט דער ווייטיק מילדער,
און דער צער ווערט סלענער, —
ווידער ווילט זיך גלויבן
און צעפרידן זיין.

ב

זאנגען אָנגענאָסענע,
לאַנגען ליכטיק ברייט, —
קום אַרויס, פאַרשלאָסענע,
שטראַל אַרויס, מיין פריד!

רייס זיך אויס, אַ מעכטיקע,
ברויז אַזוי ווי ווין, —
ברייטע פּעלדער פּרעכטיקע,
לאַנגען פּול מיט שיין!

ג

און צייטנווייז, און צייטנווייז
דוכט זיך מיר נאָך אויס,
אַז וועלטן ניט געזעענע
שטייען וואו פאַראַוים.

אַז בערג באַשטראַלמע, זוניקע,
וואַרטן שטילערהייט
אויף ימ'ען בלויע, רוישיקע,
ימ'ען פּול מיט פריד.

געבענטשט זאָל זיין די שעה וואָס שטאַרבט און ווערט געבאָרן,
דער בריוונדיקער וואָל און שפילעוודיקער שוים ;
געבענטשט זאָל זיין דער קוואַל פון ליבשאפט, האַס און צאָרן,
געבענטשט זאָל זיין דער אייביק-בליענדיקער בוים !

דאָס לעבן ווייזט זיך אונדז אין טויזנטער געשטאַלטן,
נאָר יעדערער קלייבט אויס און פילט וואָס אים איז שוין,
געבענטשט זאָל זיין די קראַפט וואָס איז אין אונדז באַהאַלטן,
און איז אין אונדז באַשאַפן בלויז פאַר אונדז אַליין.

פון תהו שטאַמען מיר און ווערן באַלד צעשוואומען . . .
דער טויט און לעבן רוען אין דעם זעלבן שוים.
געבענטשט זאָל זיין דער מאָג וואָס איז פון נאַכט געקומען,
געבענטשט זאָל זיין די נאַכט וואָס קומט פון מאָג אַרויס ;

מעלאַדיעס

נאַרציסן

נאַרציסן רויט-באַזווימטע
וויאַנען שטילערהייט;
הלומות ניט דערטרוימטע,
אומעטיקע רייד . . .

די אויפגעשפיצטע בלעטלאך
ציען זיך שוין איין;
ווי דורכזיכטיק און געטלאך
איז דער שטילער פיין.

די אָפגעשוואַכטע ריטלאך
בויגן זיך פאַרטראַכט;
ווי אומעטיק-געמיטלאך
איז די בלויע נאַכט.

אומעטיקע מעלאָדיע

איך ווייס ניט וואָס די ביימער טענה'ן,
ווען די נאַכט פאַלט צו אין פעלד, —
נאָר איך ווייס — מיט טויזנט פיינען
גייען מענטשן פון דער וועלט.

איך ווייס ניט צי עס קלאַנגט דער שטערן
ווען ער פאַלט אין ים אַריין, —
נאָר איך ווייס — אין ימ'ען טרערי
ווערט פאַרלאָשן אונדזער שוין.

א

קומען אָן די פייגעלאַך —
ווייס מען ניט פון וואַנען;
גייט שפּאַצירן אַ פּאַר פּאַלק,
בין איך זיי מקנא.

וואַקסט אַ ווילדער עפל-בוים —
נאָר ער פרויט ניט קיינעם;
זע איך קליינע קינדערלאַך,
הייב איך אָן צו וויינען.

ב

וואַקסט אַ יונגער בוים אין גאַרטן,
זיצט אויף אים אַ שוואַרצע קראָ.
מיד בין איך פון שווערן לעבן —
און קיין אויסוועג איז ניטאָ.

אויף די פעלדער בליען בלומען,
פייגעל פליען דאָרטן אום;
האַסט מיין האַרץ אין מיר צעריסן,
איצטער וועלקט עס ווי אַ בלום.

שלאַנט אַ פליג זיך אָן די שויבן,
קאָן פון חדר ניט אַרויס . . .
טריפן טרערן פון די אויגן,
פאלן הייסע אין מיין שויס.

ג

רינט אַראָפּ אַ וואַסערל
פונם באַרג אַראָפּ, —
בלייב ניט זיצן, מיידעלע,
ביזן גרויען צאָפּ.

רינט און רינט דאָס וואַסערל,
פלעכט זיך אין דער קרום, —
וועסט די אויגן אויסוויינען
וואַרטנדיק אויף אים.

צייטיק ווערט דאָס עפעלע,
פאַלט עס אויף דער ערד;
ווער עס וועט דיר אויספאַלן,
יענער איז באַשערט.

רינט און רינט דאָס וואַסערל,
פונם באַרג אַראָפּ, —
בלייב ניט זיצן, מיידעלע,
ביזן גרויעם צאָפּ! . . .

דאס ליד פון געפאנגענעם

שטילער, שוואכער קלינגען שוין
מיינע שווערע קייטן,
ווער וועט מיד מיט א געוויין
צו מיין רו באגלייטן

ווער וועט ברעכן שטיל די הענט
און וועט ביטער קלאָגן,
ווען מען וועט פון די פיר ווענט
מיד צום קבר טראָגן?

מיד וועט צו מיין לעצטן שלאָף
קיינער ניט פארוויגן . . .
קאלט וועט זיין אין קבר-שלאָף
אן א טרער צו ליגן.

וואָס זיפצט איר ?

וואָס זיפצט איר, פאַר'חלומ'טע ביימער,
אין בלייבן און בלויזלאַכן שוין ?
אַ ביימער, פאַר'חלומ'טע ביימער,
איך ווייס שוין פון לאַנג אייער פיין.

און דו, מיט באַזילבערטע פליגל,
ניט כישוף מיד, איינזאַמע נאַכט;
פאַרשפּרייט די באַזילבערטע פליגל
אויף די וועמען ס'פּרייט נאָך דוין פּראַכט.

ניט שיינט פאַר מיר, ליכטיקע שטערן, —
איך בין דאָך שוין נאָענט פון ברעג;
נאָך שיינט בעסער, ליכטיקע שטערן,
פאַר די וואָס פאַרבלייבן אין וועג . . .

שלאַף מיין קינד, שטיל שלאַף איין,
טיר און טויער אויפן דינג ;
בא דיין וויג
שטייט דאָס גליק,
פאָכט מיט ווייסע פלינגל.

שלאַף מיין קינד, וועסט פארשטיין,
ווען דו וועסט נאָר עלטער ווערן,
אז דאָס גליק
בא דיין וויג
האָט פאָרגאָסן טרערן . . .

ווער איז גערעכט?

שטייט אויפן זון א פארטריקענטער בוים,
שאַקלט דער ווינט זיינע צווייגעלאך קוים.
עלנדע אָונטן, שיכור'ע נעכט —
ווער איז גערעכט?

בלוטיקע טריט פון אַ וואַלף אויפן שניי
טאַנצן און פאַלן אין ווילדן געדריי.
עלנדע אָונטן, שיכור'ע נעכט —
ווער איז גערעכט?

א פראָסט לידעלע

- וואו ווערן פארשוואונדן די טעג ?
- איך ווייס ניט, מײן קינד.
- וואָס טראַכטן די ביימער ביים וועג ?
- ניט פרעג מיך מײן קינד.

- פון וואָס רוישט דאָס טייכל פאַרטראַכט ?
- איך ווייס ניט, מײן קינד.
- וואָס וויינט דאָס דער ווינט אין דער נאַכט ?
- ניט פרעג מיך, מײן קינד.

א שנייעלע האָט זיך געדרייט, געדרייט, —
און איז אַראָפּגעפּלויגן, —
און אויך אזוי האָט זיך מיין פּרייד
ניט לאַנג געצויגן.

ניט לאַנג געדויערט האָט מיין חלום אויך,
וואָס איך האָב זיך געשפּונען;
אַראָפּגעפּלויגן פּון דער הויך —
און איז צערונען.

צום פארטראכטן פויגל

— אוי פויגל, דו פויגל,
מיין פויגל פארטראכטער,
וואס האלטסט דו די אויגן
אין אומעט פארמאכטע ?

— דער טאָג איז אַריבער,
אַריבער, צעשוואומען . . .
און מיר איז פארבליבן
דער חושך, דער אומעט.

— אוי פויגל, דו יונגער,
וואָס ביזט דו אנטשווינגן !
דו האָסט דאָך געזונגען
פון גאָלדענע גליקן . . .

— געזונגען פאר פרעמדע,
פאר שוואכע און מידע,
און וועל אַ צוקלעמטער
אויך שטארבן מיט לידער.

וועסט גיין

אזוי שיין
שפילן הארפן,
אזוי שיין . . .

דו וועסט גיין,
וועט מען דארפן —
וועסט דו גיין.

מיט געוויין
ריידן טשעלי,
מיט געוויין . . .

דו וועסט גיין,
וועסט ניט וועלן —
און וועסט גיין . . .

פאר וואָס?

די וואַלקנס פאַרשווינדן,
דער הימל ווערט בלוי,
פאר וואָס ביזט דו, האַרץ מיינס,
פאַרטרויערט אַזוי ?

עס שרעקט דיך דער מערב
אין רויטלאַכן שיין ?
אַזוי איז דאָס לעבן,
עס דאַרף אַזוי זיין ! . . .

פאר וואָס ביזט דו, האַרץ מיינס,
פאַראומערט אַזוי ?
די וואַלקנס פאַרשווינדן,
דער הימל ווערט בלוי . . .

נאָקמיוּרן

בלי אויף מיין האַרץ אין שטילער שעה!
עס בליען קווייטן אין דער נאַכט,
און לעבנס בליען אין דער נאַכט . . .
בלי אויף מיין האַרץ!

מיט סודות הויכט די שיטלע שעה,
בלי אויף מיין האַרץ אין בלויעם שיון,
אין אומעטיקן שמערנשיין —
בלי אויף מיין האַרץ!

Б Э Б Э

כ'האָב געוויינט
און געטאַנצט,
כ'האָב געטרויערט
און געלאַכט ;
כ'האָב געמיינט
לעבן גלאַנצט, —
ערשט עס לוייערט
גאָר דער טויט.
און אויף טריט,
און אויף שריט
שפּרייט ער אויס
זיינע נעצן ברייט און גרויס.

וואָס איך בין
בין איך ניט ;
נעמט מיך מיט,
גוטע לייט,
ערגעץ ווייט,
ווייט אַהין . . .

וויין א קרינגל
גיט מען דאָ;
יאוש-פלינגל
פאָכן דאָ.

דער וואָס וואַכט
איז אַליין,
דער וואָס לאַכט
איז אַליין,
דער וואָס טראַכט
איז אַליין,
און אין האַרצן
איז אַ שטיין.

און אַליין
אומעטום,
ווי אַ שטיין
אומעטום . . .

וויי און וויי!
איך פאַרשטיי,
אַז מײן סוף
וועט זײן שווער,
ווי אַ שטראַף —
וועט זײן שווער.

אוי, ניין, ניין!
כװיל ניט גײן
פאַר דער צײט,
כװיל ניט גײן
אַן אַ צײט.
אין מײן ברוסט

האָב איך לױסט
ימױען פֿיל, און געפֿיל
נאָר די וועלט! . . .
נאָר איך פֿיל
שוין די קעלט
און די טריט
פון דעם טױט . . .
זײנע טריט
זײנען רוײט,
זײנע טריט
הערט מען נײט;
אין דעם שפּײַץ
פון זײן שווערד
נײט אַ בלײַץ
מיר די ערד.

שטילערהײט
קומט ער צו,
גרויסע פֿרײד
זאָגט ער צו. —

„דאָ איז שרעק,
דאָ איז קעלט —
גײ אַװעק
פון דער וועלט.
קומט מיט מיר:
דאָ באַ מיר אָפֿן ברייט
איז דיין טיר,
יעדער גײט
און געפֿינט
די חלומות

וואָס ער שפּינט.
קום אַרײַן,
סײַז מיין פּאַלאַץ
פול מיט שײַן,
מיט דעם שײַן
פון ניט זײַן“.

אויפגעוואַכט, אויפגעוואַכט!
שפּילט מוזיק
אין דער נאַכט,
שפּילט מוזיק —
און אײך ווײַן,
שפּילט מוזיק —
און אײך קלאַנג.
נאָך אַ טאָג,
נאָך אַ טאָג
מוז מען גײַן,
מוז מען גײַן.

ווײַן אַ קריגל
גיט מען דאָ,
יאוש-פּליגל
פּאַכן דאָ.

און דערווײַל
פּרײַ אײך זיך,
און דערווײַל
דריי אײך זיך,
און אײך טאַנץ,
און אײך גלאַנץ
אין דעם שײַן
פון מיין זײַן.

א

גרויסע שטאָט, דו ביזט אין מיר!
ווי די עקדישן, די תאוות, וואָסן ביי מיין מיר;
פליט אַרויס אַ ווייסע טויב
מיט אַ רויט-באַפּלעטן קאַפּ,
גיט זיך אויף אַ ווייל אַ הויב —
און פאַלט אַראָפּ . . .
וואַלגערן זיך אינם שטויב
מיינע ווייסע טויבן.

ב

האַבן מענטשן זיך פאַרמערט
אויף דער ערד, —
האַבן זיי די וועלט פאַרצאַמט.
ווערט פון זייער וויי דער בלויער הימל הויך,
איינגעהילט אין וואַלקנס שוואַרצן רויך.
תאוות האַבן זייער בלוט פאַרסמט,

און דער געץ
פון פארשייטער גאס
האָט באַדעקט די לייבער זייערע מיט קרעץ,
און די הערצער דורכגעברענט מיט האַס.

ג

ווי מיט אויסגעשטרעקטע צינגער הינט,
שטייען מענטשן אויף די ראָגן ;
זייערע פארשייטע בליקן קלאָגן !
זייער שמייכל פון אַ קראַנקען סינד
ווערט צעשוואומען אין דער נאַכט . . .
און די תּאווה, ווי אַ שטורם-ווינט,
הערט ניט אויף צו יאָגן
אין דער נאַכט.

ד

נאַכט דו נאַכט פון גרויסער שטאַט !
ברענען מענטשנס הערצער אויפן פייער פון דער נאַכט . . .
און אין הימל גאָט
הערט זיך צו, אַ מידער, ווי דער משחית לאַכט...

ה

טאַנצן לוסט און טויט אַ קאַראַהאַד
אין די גאַסן פון דער גרויסער שטאַט.
— טאַנצט די לוסט,
און נאַראַנים פרייען זיך,
און נאַראַנים דרייען זיך,
— טאַנצט דער טויט,
ווערן זיי דערשראַקן,
הויבן אָן צו קלאָגן :
זייער אויסגעוויינטע פרייד
דייבט אוועק דער טויט.

פאלן בלעטער, פאלן,
ווי די טרערן פון מיין וויי,
פאלן בלעטער פאלן . . .
פאלן בלעטער געלע, רויטע,
פאלן אויסגעדארטע טויטע —
טרערן פון מיין וויי.

ערגעץ אויף די וועגן
וואלגערן זיך בלעטער אום,
אויף די גרויע וועגן.
בלעטער געלע, בלעטער רויטע,
בלעטער אויסגעדארטע טויטע —
וואלגערן זיך אום.

גרוי און שווער דער הימל
ווי דער צער פון מיינע טעג,
שווער און גרוי דער הימל . . .
און די בלעטער געלע, רויטע,
פאלן אויסגעדארטע, טויטע,
פאלן אויף מיין וועג.

* *
*

לאַמטערנשיין אויף פייכטן, גלאַנציקן אַספּאַלט
און פייערלאַך אין געלע נעפלדיקע קוילן;
די הימלען, דוכט זיך אויס, צעשווימען זיך אין גרוילן
און קוים ווי פון אַ דינער זיפּ דער רעגן פאַלט.

עס אַטעמט שווער די שטאַט; אַ שלומער מיד באַפאַלט
די פייכטע מויערן, די בריקן און די גאַסן;
און זייער חלום שיינט אין גלאַנצנדיקע פאַסן
אין דעם לאַמטערנליכט אויף פייכטלאַכן אַספּאַלט.

און דורך דעם ווייכן, נעפלדיקן שליער שטראַלט
אַ ליכטיקייט צעפּיצלט אויף מיליאָנען אויגן.
חלומות פון די שטיינער! זון און רעגנבווגן
אין דעם לאַמטערנגאַלד אויף גרויאַיקן אַספּאַלט.

פענסטער זיינען ברייט געווען צעעפנט
און געבעטן האָט מען מיך אַרײַן, —
אפשר וועל איך דאָרט מיין ווייטע טרעפן,
אפשר וועט זי דאָרטן זיין . . .

האָט אַן אַלמער מאַן געשפּילט פאַראומערט,
פאַרלאַך האָבן זיך געדרייט געשווינט, —
ווי עס דרייען זיך אין לופט סוף זומער
געלע בלעטער אויפן ווינט.

מיט געקויפטן רייז און לוסט באַוואָפנט,
האָט אַ פרוי אַ שמייכל מיר געשענקט.
דאָס איז זי געווען . . . איך האָב געטראָפן
די נאָך וועמען כ'האָב געבענקט.

האָט מיין בלוט פאַר האַס און פרייד געשטורעמט
און דאָס האַרץ געקלאָגט אין שטילן צער . . .
און דער מול פון זיין הויכן טורעם
האָט געשמייכלט ווי אַ נאַר.

אימפרעסיעס

א

גײען אום,
מענשן שטום,
גײען אום,
גײען אום.

אין דער ווייט
אָן א צייט,
אָן א צייט,
אין דער ווייט.

קוקן קרום
אומעטום,
אומעטום,
אומעטום.

מיט אַמאָל
לאַכט מען הויך.

אויפ'ן קול,
לאכט מען הויך.

נעמט מיך מיט,
נעמט מיך מיט! ...
און, אויב ניט,
זאָל זיין ניט.

ב

רעגענען די הימלען
און די מענשן שימלען,
שוידער'ן און גרויל'ן
טרייסטן זיך און... פויל'ן.

בלאָטיגע פון רעגן
ציען זיך די וועגן,
קעפ אין צער געבויגן,
טרערן אויף די אויגן.

פאַרלאך ענג געארעמט,
עלנד, ניט דערווארעמט
ווייל די זון זיך שעמען
האַט זי ניט פאַר וועמען.

שניידט זי דורך די גרויקייט
און ארום אין בלויקייט,
פארלעך ענג געארעמט
עלנד ניט דערווארעמט...

ג

זינגט די זינד
אין דער נאכט
וואויען הינט
אין דער נאכט,
בלויט די פרייד
שטילערהייט
אין דער נאכט ...

ד

לויכט די ליבשאפט אויפ'ן וועג,
גייט ארויס אין טאג;
אין דעם שימל פון די טעג
טונקל ווערט דער גלאנץ.

פייער, פייער שטראמט פון בארג
מיט גערויש אין טאג;
אויף דעם וויסטן אלטן מארק
דומפיק ווערט דער קול.

שוימט דער ים און שלאגט און ברומט
זוכט פון תהום דעם סוד, —
שטיל פארנייט דער טאג וואָס קומט
אויף דער טויטער שטאָט.

ה

ווייסע פענסטער, שוואַרצע נאכט, —
ווער האָט מיך אַהער געבראַכט ?

ווינטן קלאפען אין מיין טיר,
כמארעס יאָגן איבער מיר . . .

— איינזאם גליווערט יעדע טרער,
ווער האָט מיך געבראַכט אַהער ?

1

מענטשן, האַלבע איריאָטן,
יעדער איינער אויף זיין פּלאַץ,
דער אַ מויז און דער אַ קאַץ.

וועמען וועט דער שפּיל געראָטן ?
הילכט דאָס פּייקל, קלינגט דער טאַץ,
שטאַרבט אַ בלימל אין אַ לאַץ.

קליפּ, קלאַפּ, באַלד פּאַרשאָטן,
ניט קיין מויז און ניט קיין קאַץ,
מאַכט אַ וואַרע, מאַכט אַ פּלאַץ !

מענטשן האַלבע איריאָטן . . .

2

פון מיין האַרץ די בלינדע שלאַנגען
וואַלט איך אויסרייסן געוואַלט ;
טאַנצן וויל איך מיט געזאַנגען
אין דעם ים פון זון און גאַלד.

הייבן מויערן זיך הויכע
איבער מיין פּאַרזאָרגטן קאַפּ ;
שאַטנס אויסגעצערטע, בלייכע
קוקן שטאַר אויף מיר אַראָפּ.

ווינטן יאָגן באַ די זייטן,
וועלטן שווימען אום אין בלוט, —
און דער שטן פאַכט פון ווייטן
מיט זיין פייערדיקער רוט.

ח

מענטשן בייזע, מענטשן שטילע,
יענער שילט און דער טוט תפילה,
נאָר מען היט אין זיך דעם סוד,
יעדער איינער היט זיין סוד.
טראַנט מען אויפ'ן האַרצן שטיינער,
נאָר עס זאָל ניט וויסן קיינער.

ט

פייערן, פייערן,
זינדיקע מאַכט,
פייערן, פייערן,
שויס פון דער נאַכט.

רויטע, פאַרבלוטיקטע —
אויגן פון שרעק,
גרינע און פריילאַכע —
פריי איז דער וועג!

גיסן זיך פייערן
פאַרכי-געשווינד,
פייערן, פייערן,
אויגן פון זינד!

דיין קאָפּ — אַ בלימל,
וואָס דרימלט
פארנאכט אין שטילן טאָל.

גערעדט —
און ניט דעררעדט;
צערונגען.
נאָר פּעדים האָבן זיך געשפּונען,
געצויגן זיך אזוי . . .
און ס'האָט דער טאָג אין גרוי,
פארטראכט,
ארויסגעשיילט זיך פון דער נאכט.

אלייען, הוילע צווייגן;
אין זייער שווייגן
דער נאָכקלאַנג פון געוויין . . .
און דאָרטן אויף אַן אַלטן שטיין
געזעסן ביידע און געקלערט —
באשערט!
!

אָ, תהומען פון געפיל!
אָן אומעטיקער קוש אין שטערן,
און אין דער שטיל
דורך טרערן:
גאָט זאָל דיר העלפן,
גאָט זאָל דיר העלפן . . .

גאסן

גאסן, גאסן —
וואו די זינד אין לופטן פלאטערט,
גאסן, גאסן —
וואו דער הפקר בליט און מאטערט.

גאסן, גאסן —
פייערשילדן גרינע, רויטע . . .
גאסן, גאסן —
וואו עס פאָרן זיך די טויטע.

גאסן, גאסן —
אויגן שימערן און גלאַנצן,
גאסן, גאסן —
וואו דער טויט מיט אומזין טאַנצן . . .

זי גייט פארביי —
די זינד מיט גוף באצויגן;
זי שמייכלט פריי
און האלדזט מיך מיט די אויגן.

זי שטעלט זיך אָפּ —
די טומאה אויפן שטערן;
איך בייג מיין קאָפּ,
באהאלטנדיק די טרערן . . .

אומשולד

זי איז שעה'ן לאנג געשטאנען ביי דער וואנט ;
מיך דערזען און אָנגענומען ביי דער האַנט.

און אין אירע אויגן, קוואלן פול מיט זינד,
האַט געצאָפלט זיך די אומשולד פון אַ קינד.

אירע ליפן האָבן עפעס מיר געזאָגט,
נאָר איר שטומער הפקר-שמיכל האָט געקלאָגט.

אזויפיל מענטשן בא די מישן,
אזויפיל רויטקייט אין דעם וויין!
איך וויל מיין וויי מיט וויין צעמישן, —
נאָר איך קאָן ניט שיכור זיין.

א צער... אזוינע מאָדנע מענטשן!
דער—זינגט, דער—וויינט ביים גלעזל וויין...
דעם גרויסן יאוש וויל איך בענטשן, —
נאָר איך קאָן ניט שיכור זיין.

עלנד

לאנג געקלאפט צום פריינד אין טיר
האָב איך איינמאָל שפעט ביי נאַכט,
איז אַ קעצעלע פאַרשמאַכט
צוגענאַנגען שטיל צו מיר.

טיף, געהיים און פול מיט שרעק
האָט איר גרינער בליק געברענט...
— כ״האָב מיין עלנדקייט דערקענט —
און בין שנעל פון טיר אַוועק.

אין די נעכט

אין די נעכט, אין די צעשוואומענע און פייכטע,
ווען פון נעפל ווערט פארשלונגען יעדער טראָט,
דאמאָלסט גיי איך אויף די וועגן פון געווייכטע,
דאמאָלסט בין איך מיט דעם אָפּפאל פון דער שטאָט.

ניט מיט פויסטן, ניט מיט נעגל און מיט ציינער —
נאָר מיט ווערטער ווערט דער ווילדעסטער באַזיגט;
וואָלט נאָר קומען דער געלייטערטער, דער ריינער, —
וואָלט ער אַלעמען געהייליקט און באַגליקט.

נאָר דערוויילע וואַקסט דער גאָרנישט און צעשפרייט זיך,
ווי דער שוידער אין אַ לאַנג-פאַרלאָזטן הויז,
וואו אַ קינד הייבט אָן צו וויינען און פאַרגייט זיך
באַ זיין שטאַרבנדיקער מוטער אויפן שוים . . .

א נאכט בין איך פון גאס צו גאס אַרומגעלאָפֿן,
און אומעטום האָב איך דעם בלייבן שרעק געטראָפֿן ;
געקוקט האָט ער אויף מיר פון אַלע בלינדע ווענט,
און אויסגעשטרעקט צו מיר די קלעפּיק-קאַלטע הענט.

איך האָב פון אים אין ערגעץ ניט געקאָנט אַנטלויפֿן —
ער האָט נאָך מיר געיאָגט זיך איבער מערק און הויפֿן ;
גענומען האָב איך שרייען אימה'דיק און ווילד,
האָב איך זיין שווערן אָטעם אויף מיין האַלדז דערפּילט.

א וואָרף געטאָן זיך האָב איך אויף דער ערד אַ מידער,
האָב איך אים באַלד דערפּילט אין אַלע מיינע גלידער ;
זיך אויפֿגעהויבן האָב איך, און אין פעלד אַוועק —
נאָר נאָכגעאַנגען שטום איז הינטער מיר דער שרעק.

און ווען דער מזרח האָט גענומען ווערן רױטער,
האָב איך דערזען דאָס בלאַס געזיכט פון מײן באַגלײטער,
און אויפֿן אָרט, צעמישט, בין איך געבליבן שטיין :
דערקענט אין מײן באַגלײטער האָב איך זיך אַלײן.

וואויען הינט אויף דער לבנה,
 לאכן קורנועס, שיכור, פרעך . . .
 וואויען, קלאָגן שטומע הערצער,
 לאכן פנימער פון בלעך.

ציט זיך, וויקלט זיך דער פאָדים
 פון דער אייביקייט געשפינט . . .
 לאכן קורוועס אין די גאסן,
 וואויען, יאָמערן די הינט.

אלעמען דער זעלבער אומזין
 האָט אין וויסמעניש געבראכט :
 וואויען הינט אויף דער לבנה,
 לאכן קורוועס אין דער נאכט.

. . . און פאַרנדיק פאַרנאַכט
דורך די באַלעכטע גאַסן פון דער שטאָט,
האָב איך געטראַכט
פון אייביקייט, פון נאַט . . .
איך האָב געזוכט דעם אורשפּרונג פון געדאַנק,
און נאַכגעפּאָלנט דעם אומגעריכטן דראַנג
פון ווילן.
כ'האָב טיף געפילט, און אַ געהיימע קראַפט געשפּירט ;
און ס'האָט דער רעיון מיך פאַרפּירט
אין זיינע ווייטע, נעפל-איינגעהילטע ווינקלען ;
ווי שוואַרצע שטערן האָבן אָנגעהייבן פינקלען
באַגריפן פון אומענדלאַכקייט, נירוואַנאַ, גליק . . .
נאָר פּלוצלונג האָט זיך אָפּגעשטעלט מיין בליק :
די ביימער לאָזן זיך פאַנאַנדער ! . . .
די ביימער לאָזן זיך פאַנאַנדער,
אין אַוונטיקע שטראַלן
ווי ברוינע, גרין-באַשפּרינקלטע, וואַאלן.
. . . „און דער וואָס זאָגט :

ווי שיין עם איז דער בוים, ווי שיין עם איז דאָס פעלד,
איז חייב אין זיין לעבן."
אזוי געוואוסט האָט אונדזער אַלמע וועלט,
און דורך די טונקעלע געוועבן,
צייט דורות לאַנג,
האָט זיך געהייליקט דער געדאַנק.
ווי שיין עם איז דער בוים, ווי שיין עם איז דאָס פעלד!
מיר הערן אויף די אייביקייט אין זיך צו פילן:
אַ טיפע בענקשאַפט הייבט זיך אין אונדז אויף
נאָך אונדזער גוף.
וואָס וועלסט און פוילט, — און קיין זאך קאָן אונדז דאָן ניט
שטילן . . .

און דער וואָס זאָגט:
ווי שיין עם איז דער בוים, ווי שיין עם איז דאָס פעלד,
פאַרשפילט זיין וועלט.

. . . די ביימער לאָזן זיך פאַנאַנדער, —
נאָר מיר וואָס טוען דאָ,
פאַרפלאַנטערט ביז דער לעצטער שעה
אין נעץ פון אומפאַרמיידלאַכקייט און זינד?
מיר מוזן אונדזער וועלט פאַרשפילן . . .
און ווי אַ נאָכגעגעבן קינד,
באַגרייפן מיר ניט, וואָס מיר ווילן.
די ביימער לאָזן זיך פאַנאַנדער,
און אַלץ פאַרשווינדט: דער חלום, דער באַשייד,
נירוואַנאַ, תהו, זעליקייט און טויט . . .
די ביימער לאָזן זיך פאַנאַנדער,
די ביימער לאָזן זיך פאַנאַנדער . . .

אומפארמירדליכקייט

א

. . . גרויזאם איז די קראַפּט
וואָס האָט באַשאַפן אונדז,
און האָט אַ טייל פון זיך
אין אונדז פאַרגעסן . . .

נאָר ווער און וואָס בין איך ?
אַ ברעקל פון דער וועלט,
פון דער אומענדלאַכטקייט !
אַ טרעפּ פון לייטער,
וואָס ציט זיך אומבאַוואוסט וואוהין ?
אַ טרעפּ —

אויף וועלכער מען וועט טרעטן !
איז טרעטן וועט מען אויף מיין מאַרד
און אויף דאָס שענסטע, איידלסטע,
אַלץ איינס ווי אויף דאָס העסלאַכסטע
וואָס איז אין מיר ! . . .
און זיינען מענטשן מיסט,

וואָס מאַכן פעט דאָס פעלד
 און קרעפטיקער דעם זאָנג,
 און פּרעכטיקער די בלום —
 איז דאָס אַ טרייסט פאַר מיר,
 אַז אויך די קומענדע,
 וואָס וועלן זיין דורך מיר פאַרבעסערט—
 פאַרוואַנדלט וועלן ווערן אויך אין מיסט
 אזוי ווי איך אליין? . . .
 אַ, גרויזאַם איז די קראַפט
 וואָס האָט באַשאַפן אונדז,
 און האָט אַ טייל פון זיך
 אין אונדז פאַרגעסן!

נאָר אפּשר זיינען מענטשן וועלן —
 וואָס האָבן ניט קיין מאָרגן,
 וואָס זייער לעבן נאָר באַשטייט
 פון איצטערדיקער רגע,
 וואָס רייסן אָדערן און פלייש
 פון זייער חבר
 דעם שוואַכערן פון זיי
 און פרעסן באַלד אים אויף,
 ווען ער פאַרלירט אין שלאַכט זיין לעבן!
 וואָס זעטיקן נאָר אָן
 די ווילדע תּאוה,
 און שלאָפן ווען דער מאָגן
 איז מיט נבלה פול! . . .
 דאָ—בין איך אויך קיין וואָלף ניט . . .
 מיר שטערט,
 עס האַלט מיך אויף די קייט,
 וואָס ציט זיך פון דעם אָנהייב,
 פון וועלכער איך אליין

בין בלויז א טייל פון קלענסמן רינגל,
און, קען זיין, נישטיקער
און אומבאדייטנדער גאך פיל . . .

און זאָל איך האָבן פרייד
פון דעם — וואָס קוקט מיין אויג,
פון דעם — וואָס פילט מיין האַרץ,
פון דעם — וואָס אַטעמט שווער מיין ברוסט, —
נאָר קאָן צעפרידן זיין אַ פונק וואָס לעשט זיך אויס?
און קאָן צעפרידן זיין אַ הונט, וואָס לויפט
און פילט די גאַנצע צייט
אַ שטעקן אויפגעהויבן אויף זיין קאָפּ?
און קאָן צופרידן זיין דער מענטש,
ווען ער פאַרשטייט בלויז דאָס
וואָס איז פון אים אַליין געשאַפן?
און זיך? זיך קאָן ער ניט באַגרייפן! . . .
און קאָן דער אויגנבליק פון גליק
פאַרגעבן אויף די לאַנגע,
מיט ווייטיק פולע שעה'ן,
וואָס יעדע וויילע
פון זיי —
איז ווי די אייביקייט אַליין
אומענדלאַך לאַנג? . . .

און דאָך,
עס ווערט ניט מיד דאָס אויג פון זען,
דאָס האַרץ — פון פילן,
און קיין זאך שטימט ניט איין דעם ברענענדיקן דאָרשט
מיר פילען בלויז און מיר פאַרשטייען,
אַז עפעס

פארלירן מיר אין יעדער ווילע וואָס פאָרגייט.
נאָר וואָס — באַגרייפט מען ניט.
ביז וואַנען
דער טויט אַליין מעקט אָפּ דעם גרענעץ
פון אונדזער זיין און אַיביקייט . . .

אַ. גרויזאַם איז די קראַפט,
וואָס האָט באַשאַפן אונדז
און האָט אַ טייל פון זיך
אין אונדז פאַרגעסן ! . . .

ב

. . . נאַכט
אַליין אין וואַלד. מיר דאַכט,
אַז קיינער אויף דער וועלט
איז ניט פאַרבליבן,
בלויז איך, פון קעלט
און עלנדקייט געטריבן,
שפאַן אום,
שפאַן אום.

אַ שטעגל פלעכט זיך קרום ;
אַרום איז טויט,
און בערג פון שטיין,
און איך — פון זיך אַליין
באַגלייט.

אַ פויגל שרייט :
און ערגעץ ווייט —
הילכט אָפּ איר קלאַנג.

אין מיר דערנאכט די צייט —
מיר דוכט, אז לאנג,
מיט יארן טויזנטער צעריק,
האָט שוין פאָסירט דאָס גליק . . .
איך בין געווען,
געפילט, געזען,
נאָר אלץ איז שוין פאַרשוואונדן לאַנג,
אין שרעק
פון לויפנדיקע טעג;
אין נאַנג
פון ניט אַנטפלעקטע וועלטן.

און פלוצלונג פאלט אַראָפּ
אַ בלעטל צי אַ רעגנשפּריץ;
אַ רעיון ווי אַ בליץ
פלאַמט אויף אין קאָפּ:
אַ קרבן דאַרף דאָס לעבן!
אַ קרבן — וועלכער זאָל פאַרגעבן
די פּרייד;
וואָס איז אויף יענעמס לייך,
אויף יענעמס טויט
געבויט . . .

נאָר וועמען איז דאָס גליק באַשערט
צו זיין אַ קרבן פאַר דער ערד?
ווער קאָן דאָס מיט זיין בלוט און ביין,
די ערד — דאָס לעבן מאַכן ריין! . . .
עס היינגט די פינסטערניש געדיכט,
פון נעפל פייכט ווערט מיין געזיכט;
קיין אויסלייזונג ניטאָ נאָר פאַר דער וועלט,
קיין אויסלייזונג ניטאָ נאָר פאַר דער וועלט...

געפאלן זיינען שמערן אויף דער ערד,
און אויך
מלאכים פון דער הויך —
פילע לעבנס האָבן שוין געליטן ;
עס האָבן קוואַלן זיך אליין פאַרצערט,
און טייכן האָבן זייער גאַנג געביטן,
אַנטפלעקט דעם אָפּגרונד האָט דער ים,
עס האָבן בערג מיט פלאַם
געשפּייט,
און זיך פון אָרט גערירט,
נאָך שטאַרקער איז געווען צו יעדער צייט
די זינד, וואָס האָט די וועלט געפירט,
און וועט נאָך, ווי אַ שווערע שטראַף,
דערפירן דורות ביזן סוף.

עס צאַפלט זיך אין מיינע האָר דער ווינט...
ווער ווייס וואָס איז אַ זינד ?
קאָן זיין, אַז רויט איז אונדזער נאַכט —
פון די קרבנות וואָס מיר האָבן שוין געבראַכט...
און אפשר איז באַשערט,
די ערד —
זאָל לייטערן זיך אין דעם שיין,
פון שוידער און פון פיין —
און נאָכדעם אויסגעלייטערט, ריין,
פאַר זיך אליין אַ קרבן זיין ? ...
ווער קאָן פאַרשטיין ? ...
אַ קרבן איז, קאָן זיין, דער מענטש אליין,
און מיט זיין לעבן קויפט ער אויס
פאַראַוים
די רגע פרייד,
די רו פון טויט...

ווער ווייס
ווער ווייס?

עס זינקט אין נאכט — די נאכט.
מיר דאכט;
א גרייז איז אלץ וואָס האָט פאַסירט
און מיך אַהער דערפירט...
אַרום איז טויט...
בלויז איך — פון זיך אליין באַגלייט.

ג

ווי דאָרשטיקע צום וואַסער פאַלט איר צו —
צו יעדער שעה פון לעבן.
נאָר ווייסט פאַראוים: באַפרידיגונג און רו
וועט אייך דער קוואַל ניט געבן;
דער שטראָם איז טיף און גרויס —
און קיינמאָל שעפט ער זיך ניט אויס,
דאָך — וועט איר דאָרשטיקע פאַרבלייבן! . . .
אַרויסגעריסן פון דעם תהום,
וועט אייך דער שטראָם
צעריק צעזאַמענקלייבן
אַהין, — אַוואו עס שלאָגט און אירט
דער צער און פרייד פון אַלעמענס געבירט . . .

דער תוך פון זיין?
דאָס וועט אייך קיינער ניט דערקלערן:
וואו חושך — דאָרט איז שוין,
וואו פרייד — דאָרט זיינען טרערן,
די ליבשאַפט מיט דעם האַס —
צעזאַמען ווערן זיי געבאָרן!

און אין דעם לויכטנדיקן שפאס
שלאַגט אָפּ דער שוואַרצער פּלאַם פון צאָרן . . .
א שטויב
מיט שטויב
באַהעפטן זיך אין וועג —
און בייַדן טראַגט דער ווינט אַוועק . . .

און ווען איר גייט
אין וועג מיט פרייד,
איז וואויל צו אייך.

און האָט איר מוט,
צו גיין אין בלוט, —
איז וואויל צו אייך.

נאָר וויי איז אייך,
און וויי איז אייך, —
אויב איר זייט ריין.

נאָר וויי איז אייך,
און וויי איז אייך:
איר מוזט דאָך גיין! . . .

ד

ווייסע, שוואַרצע, געלע מענטשן, —
אומזין, אומזין,
בלוט איז רויט!
ווייסע, שוואַרצע, געלע מענטשן, —
אומזין, אומזין,
טויט — איז טויט.

האָט אַ פייער זיך צעפלאַמט אין מענטשנס האַרץ,
האָט זיך אָנגעצונדן באַלד די גאַנצע ערד.
שטייען ווענט פון רויך ווי אָפּגרונט שוואַרץ,
שפיגלט זיך די וועלט אין שאַרף פון שווערד . . .
זיינען קינדער פון דער ערד געוואָרן ווילד,
האָבן זייער דאָרשט נאָך רו מיט בלוט געשטימט.

ווייסע, שוואַרצע, געלע מענטשן, —
אומזין, אומזין,
בלוט איז רויט!
ווייסע, שוואַרצע, געלע מענטשן, —
אומזין, אומזין,
טויט — איז טויט.

זיצט דער אָפּגאַט מולך אויפן טראָן און לאַכט,
קוקט דער אָפּגאַט פון זיין שאַרבנטראָן און קוועלט:
אין אַ ים פון בלוט פאַרטרונקען ווערט די וועלט, —
און אין מענטשנס האַרץ איז פינסטער נאָך די נאַכט;
האָט דער מענטש פון בלוט און הונגער נאָר דעם טעם פאַרוכט,
בלייבט זיין פרייד דורך לאַנגע דורות נאָך פאַרפלוכט . . .

ה

טויט איז מיין נשמה! . . . נאָט
האָט אָפּגעטאָן פון מיר זיין גנאָד.
אויף זיבן ימ'ען איז מיין פרייד צעשפרייט,
אויף אַלע וועגן איז מיין צער פאַרוזיט . . .
עס האָט דער ווינט דעם לעצטן שטויב צעבלאָזן,
און ווי אַ שטיין אַ האַרטער צווישן גראָזן,
בין איך געבליבן אין דעם מענטשן-מדבר שטיין
מיט מיין פאַרשטאַרטן האַרץ אַליין.

די זון אין אירע פליגל וועט ניט ברענגען מער
קיין היילונג מיר . . . קיין פרייד ווי ביז אהער.

און נאָר דער ווינט

וועט, אפשר, מיר אַן אָנזאָג און אַ גרום מיר ברענגען :

דאָס וואָיען פון די הונגעריקע הינט

אויף תליות, וואו די ברידער מיינע הענגען,

אַ זעמדל אויסגעוויקט אין בלוט

פון קינדער, וועלכע שטארבן אונטער רוט,

אַ וואָלקן אויסגעוועבט פון רויד

וואָס האָט זיך פון די פייערן געצויגן,

וואו יונגפרויען און זקנים מיט געפלאַצטע אויגן

אַרויסגעזיפצט האָבן דעם לעצטן הויך . . .

מיין האַרץ איז טויט ! . . .

און ימין בלוטיק-רויט

מיך קאָנען שוין ניט אויפשוידערן מער ;

איך לעב ווי ביז אהער,

איך לעב, איך פיל נאָך און פאַרשטיי . . .

און ערגעץ . . . ערגעץ זיצן טויבן צוויי

די קעפעלאַך אין זיך אַרײַנגעצויגן,

און קוקן מיט פאַרטראַכטע אויגן

ווייט אין דער וועלט אַרײַן, אזוי . . .

דער הימל זאַפטיק בלוי,

אויף פעלדער וויגן אום זיך גראָזן ;

אַ נאָט,

מיין נאָט,

האַסט מיך פאַרלאָזן !

און מיינע אויגן האַלב-פאַרמאַכט

קוקן אין דער נאַכט,

קוקן אין דער שווערער, בלינדער נאַכט . . .

און טויט איז מיין נשמה, טויט ! . . .

האליפאקס.

וויל דער מענטש זיין גייסט באווייזן,
ווערט די ערד אין זינד פארזונקען,
וויל דער מענטש זיין קראפט באווייזן,
ווערט די ערד אין בלוט פארטרונקען.

ווערן גרויס און קליין פארטיליקט ;
איין, בלוט און פלייש צעזאמען...
גייען אונטער שמעט און וועלטן,
ווערן חרוב אין די פלאמען.

ערגעץ איז א בליק א קלאָרער
און א שווערע האנט באהאלטן :
די גערעכטיקייט באווייזט זיך
אין פארשיידענע געשטאלטן . . .

לאַכן וועל איך, ברויזן, ברענען, לאַכן ביזן און בלינד,
אַז מיין יאוש ניט דערקענען זאָלן זאַטע הינט ;
מיט געלעכטער וועל איך שפּייען — פּלּוכן מיט מיין שפּאַס,
אַז מיין וואַנזין זאָל ניט שרייען אויפן מיטן גאַס.

בין איך אויף דער וועלט געקומען — דאַרף איך האָבן פּרייד,
ווערן וויל איך אויפגענומען ניט געקאַרגטערהייט,
טויזנט זונען זאָלן שטראַלן אויף מיין יעדער טראָט,
זאָלן עפענען זיך קוואַלן, ווייזן זאָל זיך גאָט! . . .

האַט מען מיך אַהער פאַרשליידערט אָן אַ זין און צוועק,
פון דער אייביקייט דערווייטערט, אויסגעצייגט מיר טעג,
וואַלט אַ צייכן זיך באַוויזן און דעם סוד דערקלערט,
צעליב וואָס מיר, בלינדע ריזן, זעטיקן די ערד.

ווערן קינדערלאַך געבאָרן ווי קרבנות-שאָף . . .
אומצעקומען אין דעם צאָרן, אייביק אָן אַ סוף!
מיט געלעכטער וועל איך שפּייען, פּלּוכן מיט מיין שפּאַס,
אַז מיין וואַנזין זאָל ניט שרייען אויפן מיטן גאַס.

שרייט דער אָדלער, ברומט די טויב
און דער לעמפערט רייסט זיין רויב . . .
אָן אַן אָנהייב, אָן אַ סוף
איז די אויסגעזוכטע שטראָף!

אויף דעם וויסטן, ווילדן וועג
קומען אום די נעכט און טעג.
שרייט דער אָדלער, ברומט די טויב
און דער לעמפערט רייסט זיין רויב.

קומט ניט אָן די גרויסע פרייד!
דורת שווינדן בלינדערהייט . . .
שרייט דער אָדלער, ברומט די טויב
און דער לעמפערט רייסט זיין רויב! ..

פאַר'משפּט זיינען מיר

פאַר'משפּט זיינען מיר ; פאַרפאַלן !
און איבערגעמלאַך איז דעם מענטשנס פרייד,
ווי דאָס געפיל פון דעם פאַר'משפּט'ן, וואָס גייט
צום טויט און שמייכלט צו די שטראַלן,
און צו די גראַזן אויף זיין תּלִיח-וועג.
דאָס איז די טיפּסטע פרייד פון שרעק, —
דער פּערל-שויס פון שוואַרצע קוואַלן !
פאַר'משפּט זיינען מיר ; פאַרפאַלן ...

די לעצטע שעה

די שטריק איז שוין פארצויגן,
א בלעטל פאלט ;
די אויסגעגלאָצטע אויגן —
גלאָזיק, קאלט . . .
און אויף דעם בלויעם, טויטן מויל
רוט דער שמייכלענדיקער גרויל.

א פויגל דורכגעפלוין —
פארשוואונדן באַלד ;
עס הענגט דער רעגנבוין
איבער וואַלד . . .
און ערגעץ וואו, ניט דאָ, ניט דאָ,
וויינט און זינגט די לעצטע שעה.

דו האָסט, בן אדם, צופיל שוין
גענומען זיך אין זינען :
מען טאָר ניט שטארבן פאר דער צייט,
מען מוז דעם טויט פארדינען !

פאר וואָס, וואָר ווען, און צעליב וואָס —
דאָס דארפסט דו נאָר ניט פרעגן ;
דו ווייסט, פארוואָס עס שיינט די זון,
פאר וואָס עס גייט אַ רעגן ?

דו קאָנסט ניט שווייגן—שריי... נאָר לייד
צעגלייך מיט אלע מענטשן.
דער טויט אליין וועט דאָן מיט רן
און זעליקייט דיך בענטשן...

* *
*

און ווען עס שלאָגט אַ קוואַל,
ווער קאָן אים איינהאַלטן,
און ווען עס לייכט אַ שטראַל,
ווער קאָן אים אויסלעשן ?

און גייט די זון אוועק,
ווער קאָן זי אָפּשטעלן,
די שאַטנס אויפן וועג,
ווער קאָן זיי נאַכיאַנגן ?

און בענקט אַ האַרץ אין צער,
ווער קאָן עס מיטפילן,
און לאַכט אין גאָס דער נאָר
ווער קאָן אים איינשמילן ?

מיינע געטער

איך בין אנטלאָפֿן היינט פון מיינע אַלטע געטער,
דער שפּאַט פון זייער בליק איז פאר מיר קלאָר געוואָרן:
אַ נאַר! דו האָסט געוואַרט אויף שפּעטער —
האָסט דו פאַרלאָרן.

איך האָב געמיינט מיין צער וועט אַלעמען באַצווינגען,
און העכער פון די הימלען וועט מיין ווייטיק שטייגן;
נאָר וויי . . . אַ פּויגל קאָן ניט זינגען
אויף הויכע צווייגן.

און קאַלט געבליבן זיינען אויף די מערק די שטיינער,
איך האָב זיך פון מיין נאַריש האַרץ געלאָזן פאַנגען:
עס האָט מיך ניט פאַרנומען קיינער, —
פאַרבייגעגאַנגען.

דערנאָך, פאַרנאַכט, מיט שטילע טריט פון אַ פאַררעטער,
בין איך, אן אויסגעניכטערטער, צעריק געקומען,
און האָב די פיס פון מיינע געטער
אַרומגענומען.

ניט שרעק זיך וואָס דער אומעט מאַטערט דיך און ברענט,
און מיינט ניט, אומבאַגרייפלאַך זיינען דייע ליידן . . .
דאָס וויל דער מענטש מיט גאָט אין דיר זיך ניט צעשיידן,
דאָס צייטיקט זיך אין דיר דיין ברויזנדער טאַלענט.

איך ווייס ניט, פריינט, צי זאָל איך טרויערן ווי דו,
צי פרייען זיך מיט דעם וואָס גאָט האָט דיך באַשאַנקען :
ווייל דורך די טיפּסטע פריידן וועסט דו איינזאַם בלאַנקען,
אין שיינענדיקע טעג — אַ דאָרשטיקער נאָך רו.

און טראָגנדיק אויף זיך דעם צייכן פון גאָטס גאָב,
געבויגן ווערן שנעלער וועט דיין שטאַלצער קאָפּ,
און פאַר דער צייט צעקנייטשט וועט זיין דיין ריינער שמערן.

נאָר וואויל איז דיר! וועסט שמענדיק שעפּן פון דיין פּיין,
און אין דיין טיפּן בליק וועט אָפּגלאַנצן דער שיין
פון אומפאַרשטענדלאַכע און אייביקע באַגערן . . .

* *
*

ווען דער חושך וואָלט אין מיר נאָך פינסטערער געוואָרן,
אז דער שטראַל פון אמת זאָל ניט דורכשניידן מיין נאַכט,
וואָלט ניט אויפגעפלאַמט אין מיר מיין איינגעצאָמטער צאָרן,
וואָלט פאַר מיר דער אומזין אפשר קיינמאָל ניט דערוואַכט.

ווי אַ שטיין אַ זודיקער וואָס פאַלט אין טייך פון בלוט
ווייט צעטראָגנדיק אין אַלע זייטען רויטע שפּריצן —
שוידערט אויף אזוי אין מיר דער תהום, וואָס וואָלט גערוט,
ווען דער אמת וואָלט מיין נאַכט ניט דורכשניידן מיט בליצן.

אַלמעגלאַך

שפּילט די עלטער מיט דער פּרייד,
ווי די יוגנט מיט דעם טויט.
און דער נאַר פּון אַלע צייטן,
שטעקט אַרויס אַ צונג פּון ווייטן.
מתים טאַנצן, מתים זינגען,
און די חוּס-גלעקלאַך קלינגען . . .

פריער, איצטער, שפעטער,
אָן א סוף;
א געשאנק פון געמער,
זי א שטראָף?

קנױלן, רגע'ס וויקלען,
ווייס און שוואַרץ;
אויגן — הימל-שפיגלען
און א האַרץ.

שיינען און פאַרשווינדן,
חלום, וואָר;
און צעזאַמענבינדן
דור מיט דור.

שווער און אומפאַרשטענדלאַך.
מאָדנע-גרויס;
איביקייט, אומענדלאַך —
ניט אַרויס.

מיט שמיכלען נאריש-נישטיקע,
אזוי ווי אייער סוף,
פארפייניקטע, פאר'משפט'ע,
דערווארט איר אייער שטראף.

מיט אויגן פוסטע גלעזערנע,
מיט פנימ'ער גרוי-געל, —
דערטרינקט איר דאָס געוועזענע
אין תהום פון אייער זעל.

און איך ווי איר, פארפאלענע,
פארשטיי ניט זיך אליין . . .
איך אויך מיט אייך, מיט אלעמען,
וועל צו דער תליה גיין.

אוי, ניט אזוי די פּעדערן
ווי ס'פּוינגלע אליין!
צום אָפּגרונט ציט דאָך יעדערן,
ווי צו דער ערד דעם שטיין.

נאָר זיי, די קלונגע, ראַנדיקע,
באַלויכטענע פּון פּיין, —
זיי קוקן בלוין, פאַרשטאַנדיקע,
אין טיפעניש אַרײַן.

פּון אומקומען געלייטערטע,
געהייליקטע פּון ראַנד,
אַנטלויפּן זיי, דערווייטערטע,
געשיצט פּון בורא'ס האַנט.

פּון זען דאָס אומבאַנומענע
ווערט זייער צער פאַרצערט;
זיי פּרייען, נייגעקומענע,
די אומעטיקע ערד.

1. 2

מיט פייערדיקע אויגן קוק איך אויף דער וועלט,
 פארפלאַנטערט אין דער נעץ פון אייביקע באַנערן;
 דעם גרונט, וואו כ׳האַב מיין פוס ניט וועלנדיק געשטעלט,
 קאָן איך אַליין ניט אונטערגראָבן און צעשמערן . . .
 איך נער זיך פון דעם שטראָם, וואָס בריוזט אין מיר און קוועלט,
 און ווייס — איך וועל אין אים אַליין דערטרונקען ווערן.

איך בין דער אַוונטדיקער סוד, וואָס שוועבט אויף גראָז;
 איך בין דער אורקוואַל פון דעם קומענדיקן לעבן;
 און קאָן ניט אויסמיידן, צי אָפּווענדן דעם כּוּם,
 וואָס עמיצער האָט מיר פאַרבייגייענדיק געגעבן . . .
 ניטאָ פאַר מיר קיין צייט, קיין אָרט, קיין צאָם און מאָם,
 און דאָך, מוז איך אַליין פאַר זיך תּכּריכּים וועבן.

איך ווייס ניט, וואָס איז ניי אין מיר און וואָס איז אַלט,
 איך פיל אין מיר איז אַלץ צעזאַמען אויסגעבונדן;
 זיך שמייכל צו אַ נייגעכאַרענעם געשטאַלט,
 און טראָג אין זיך דעם צער פון אַלץ וואָס איז פאַרשוואַונדן . . .
 איך בין אַליין דער בוים, וואָס וואַקסט אין טיפּן וואַלד,
 און בין אַליין דער בליץ וואָס האָט אים אָנגעצונדן.

מיין אומר

עס וואכט אין מיר מיין גרויסער אומר, וואכט און וואכט!
עס ברענט אין מיר א העליש פייער טאג ווי נאכט,
און סעצפלט זיך מיין הארץ אין זיינע ברייטע צונגען.
אָט האָבן מחנות פייגל זיך אין מיר צעזונגען,
אָט האָבן ווידער שדים זיך אין מיר צעלאכט . . .
עס וואכט אין מיר מיין גרויסער אומר, וואכט און וואכט!

און ענג פאר די געדאנקען איז מיין מידער קאָפּ!
זיי הייבן מיך אַרויף, — און שלידערן אַראָפּ
אהינטער יענעם לאַנד, וואו שוואַרצע שטיינער פאַלן;
אָט קומט דער ווינט און זיפט אין ים די זונען-שטראַלן,
און אָט, — און אומבאַוואוסטער כח שטעלט אים אָפּ . . .
און ענג פאר די געדאנקען איז מיין מידער קאָפּ!

רויט-פייערדיקע צייכנס ווינקען מיר פאַרשייט,
און שטילע קברים-בערגלאַך שטומען ביי דער זייט;
נאָר דאָרשטיק-אָפּן זיינען שטענדיק מינע אויגן!
אָט ווערט אַ שווערער נעפל איבער זיי פאַרצויגן,
און אָט — באַמערקען זיי אַ שיינ פאַר מייַלן ווייט . . .
רויט-פייערדיקע צייכנס ווינקען מיר פאַרשייט!

אָפּגרוּנמען

איך עפן אויף די אָפּגרוּנדן און קוק אין זיי אַרײַן ;
און טרינק דאָס אומפאַרשטענדלאַכע ווי ברויזנדיקן וויין ;
און זע ווי דאָרטן שפּיגלען זיך דער ניט זײַן און דער זײַן . . .

די טיף געהײמע טיפעניש פאַרציט מיך מער און מער . . .
פאַרשוואונדן ווערט און אָפּגעמעקט דער גרענעץ, דער באַגער ;
צוזאַמען ווערן אויסגעמישט מיין שמײכל און מיין טרער.

ווער בין איך ? — אין דער טיפעניש אַ פּאַלנדיקער שטיין,
און באַלד נאָך מיר וועט אויך מיין שפור פאַרשווינדן און פאַרגײן,
צי אַלע טיפע אָפּגרוּנדן באַשאַף איך זיך אַלײַן ?

איך עפן אויף די אָפּגרוּנדן און קוק אין זיי אַרײַן ;
און טרינק דאָס אומפאַרשטענדלאַכע ווי שפּילעוודיקן וויין ;
און זע ווי דאָרט פאַרשוואונדן ווערט פון מיר אַלײַן דער שײַן...

צו די ווילדע גראָזן

קוקט אויף מיר ניט ווילדע גראָזן מיט די אויגן-בלומען!
וואונדערט זיך אויף מיר ניט וואָס איך בין צו אייך געקומען...
ליבע גראָזן, ווילדע גראָזן פון דעם גרינעם פעלד,
איך בין אויך אַ גראָז אַ ווילדער פון דער גרויסער וועלט;
איך בין אויך אַ גראָז אַ ווילדער — נאָר איך בלייב ניט מער:
שטיינער, קאלטע שטיינער האָבן צוגעדריקט מיך שווער!
צוגעשלאָסן ערד און הימל האָבן זיך פאר מיר, —
דאָך בין איך אַ גראָז אַ ווילדער אויך אזוי ווי איר!

קורץ איז אייער לעבן, גראָזן ווילדע, ניט געזייטע,
אַרעם זיינען אויך די קווייטן אייערע די רויטע, —
דאָך באַצירן זיי אין יונגט אייער גרינעם קאַפּ,
ביז זיי פאַלן שטיל פאַרדאַרטע אויף דער ערד אַראָפּ.
נאָר די גרויסע פרייד פון בליען איז מיר ניט באַוואוסט!
רוען אויך איז ניט באַשערט מיר אויף דער מוטערס ברוסט;
בלויז דער צער פון לאַנגזאַם וועלעקען איז פאַרבליבן מיר, —
דאָך בין איך אַ גראָז אַ ווילדער אויך אזוי ווי איר!

וואַקסט איר, בלייב איר, ווילדע גראָזן אונטער זון און רעגן;

אין די וועלדער, אויף די פעלדער, ביי די פרייע וועגן;
איר באצירט ניט קיינעם — נאָר איר וואַקסט פאַר זיך אַליין,
איינגעהילטע אין אַ שטיִלן אומעטיקן חן . . .
וואַקסט איר, בלייבט איר ביז עס שפייזט אייך נאָר די גוטע ערד,
נאָר פאַר זיך אַליין צו וואַקסן איז מיר ניט באַשערט,
און די רו פון שטיִלן לעבן איז פאַרדעקט פון מיר —
דאָך בין איך אַ גראָז אַ ווילדער אויך אַזוי ווי איר!

אומעטיק איז מיר און שווער . . .
און איך ווייס ניט וואָס;
נאָר איך קאָן ניט טרינקען מער
מיין פאר'סמ'טן כּוּס.

שווער איז מיר מיין יעדער טראָט,
און מיין וואָרט אַ שטיין;
ערגעץ שפינט זיך אויס אַ סוד,
וואָס כּוועלֵל ניט פארשטיין.

אוי, מיין זון וועט ניט פאַרגיין
פלאַמענדיק און רויט! . . .
ווי אַ הענדלער — העסלאַך, קליין —
קומען וועט דער טויט.

אין געלאָפּט

איך לאָך און וויין,
איך וויין און לאָך . . .
דערווייל אין שרעק
פאַרשווינדן טעג
אַ סך, אַ סך . . .
אַ וועלט פאַרגייט . . .
און איך? איך וואָך,
וואו איז מיין פרייד?
מיין זון פאַרגייט,
מיין וועלט פאַרשוועכט,
און איך—דער קנעכט—דערוואָרט מיין פרייד
צו יעדער שעה . . .
מיין פרייד, מיין פרייד, וואָס איז נישטאָ . . .

בין איך אויפן בארג ארויף
און דעם טאָל דערזען ;
אוי, ווי אומעטיק איז מיר
אויפן בארג געווען !

בין איך פון דעם בארג אראָפּ
ווידער אין דעם טאָל ;
האָב איך פּלוצלונג אָנגעהויבן
וויינען אויפן קול . . .

פארלאכט אין יאוש האָב איך מיינע יונגע יאָרן
און איצטער לאַך איך אויס מיין טרויעריקן היינט;
און אומווירדיק בין איך באַ זיך אַליין געוואָרן,
ווי אומווירדיק איך בין באַ אַלע מיינע פריינט.

נאָר יעדער איינער קאָן און מעג מיך איצטער טרעטן,
ווייל איך אַליין מאַך חרוב וואָס איך האָב געבויט . . .
אין צווייפל האָב איך שוין דעם טויט אויף זיך געבעטן,
און בין דערנאָך אין שרעק אַנטלאָפן פון מיין טויט.

מיד בין איך און איינגעשרומפן ;
אומעטום נאָר זומפן, זומפן . . .
מיט אַ טרויער-רויך באַצויגן
זיינען מיינע אויגן.

פרעמדע מערק און פרעמדע הויפען,
לייב פאַרקויפן, גייסט פאַרקויפן . . .
מיד בין איך און איינגעשרומפן, —
זומפן, זומפן !

טריפן טעג און יאָרן שווימען,
לאַכט דער נאַר אויף טויזנט שטימען . . .
מיט אַ טרויער-רויך באַצויגן
זיינען מיינע אויגן.

ווי דער שוועבנדיקער חן

ווי דער שוועבנדיקער חן
אין דעם שמייכל פון א קינד, —
איז מיין לעבן.

ווי דער אומעטיקער סוד
פון דעם אַוונטדיקן ווינט, —
איז מיין לעבן.

ווי דער שיינענדיקער שטויב
פון דעם ברענענדיקן פלאם, —
איז מיין לעבן.

ווי דער בעטנדיקער רוף
פון די שיפן אויפן ים, —
איז מיין לעבן.

ווי א סאָוועס נאַכט-געשרייען
אויף אַ וועג —
סומנע, אימה'דיק פאַרגייען
מיינע טעג.

און דער חושך קריכט פון האַרצן
ניט אַרויס;
כאָווע איך אַ ריז אַ שוואַרצן
אין מיון שוים . . .

פּרעסט ער מיינע פלייש און ביינער
אין דער שטיל;
פילט ניט קיינער, ווייסט ניט קיינער
וואָס איך פיל.

נאָר אין נעכט אין וויסטע קלאַנג איך
אויף מיון פרייד;
און מיון האַרץ אַנטקעגן טראַג איך
צו דעם טויט.

לויפט דער וואָלף

לויפט דער וואָלף געטראָפן פון אַ ווייטער קויל, שפּאַרט ביי אים אַ רויטער הייסער שוים פון מויל.

וואָס אַנטלויפסט דו, וואָלף, און יאָנסט זיך אזוי גיך? אוי, דו טראָנסט דאָך שוין די קויל, דעם טויט אין זיך.

און צו וואָס באַפאַרבסט דו מיט דיין בלוט דעם שניי, וואָלף, דו וואָלף! . . . נאָר אפשר בין איך אויך אזוי? . . .

דער שוואַרצער שלייער

אַלץ העפטיקער און ברייטער ווערט דער פּאַס —
דער שוואַרצער שלייער פון מיין וועלט :

איך זע דעם האַס
אַהינטער פאַרהאַנגען פון צערטלאַכקייט פאַרשטעלט,
איך זע אין טויבן — שוואַרצע ראָבן . . .
און זע אַהינטער יעדן גייט
דער גאַרנישט אין אַ חופּה-קלייד,
און פליסטערט אַ צעפרידענער : באַגראָבן.

איך שטיי ביים ראַנד,
ביים גרענעץ פון אַ ניט-אַנטדעקטן לאַנד,
וואָס רוט פאַרגליווערט פון סמאליס בליק.
אַ מידער שטרעק איך אויס פאַראויס מיין האַנט. —
נאָר עמיצער, אַ פרעמדער, שרייט אין מיר : צעריק! ...

ווי א געשטאלט אין שפיגעל . . .

ווי א געשטאלט אין שפיגל שפעט ביינאכט,
האָט דורכגעשוועבט מיין וועלט: האַלב ווילד און האַלב-
פארטראַכט;

און שאַטנס ציען זיך, דער הימל נאַכטיק בלוי,
און מאַדנע, מאַדנע אומעטיק אזוי . . .

מיין אַטעם-איינגעהאַלטענער געוויין . . .
און טויזנט פלייטן זינגען אין מיין אויער: ניין!
און אין די בלוטן רוישן ימ'ען פול מיט שרעק:
ווי האַלט מען אויף די שעה וואָס גייט אַוועק?

איך פיל,
אז עפעס ענדערט זיך אין מיר
און אין דער שטיל
אן אנדער איך שטייט אויף אין מיר.

פארגליווערט שטייען מויערן פון שרעק;
אין זיי — דער רויטער שטויב פון מיינע טעג,
אהינטער זיי — מיין אומבאשטימטער סוף,
וואָס ציט מיך ווי אַ מירן סינד צום שלאָף.

עס ברענט די וועלט!
און איך פאָרניי
אין קעלט
און נעפֿלדיקן וויי.

און אפשר זאָל איך גלויבן?
און אפשר דאַרף דאָס אזוי זיין?
די לעצטע שעה פון שיין
מאַכט רייף די טרויבן,

און גאלדיקער דעם וויין? . . .

און אפשר זאל איך גלויבן :
מיין פיין וועט מיך דערהויבן,
און מיט דעם קלאָרן בליק
פון אויסגעלייטערטן פארשטאנד,
וועל איך דערזען די וואונדער פון דעם שעפערס האנט,
און זען ווי ער טיילט אָפּ דעם צער פון גליק,
און שמייכלט שטיל
באשטימענדיק דעם מענטשנס ציל? . . .

נאָר קאָן איך גלויבן, אז איך וועל פארשטיין
די אומפארמיידלאַכקייט פון מיינע טעג?
פון איינזאַמקייט אלץ האַרטער ווערט דער שטיין
ביים וועג.

איך ווייס ניט . . . נאָר איך פיל,
אז עפעס ענדערט זיך אין מיר
און אין דער שטיל
אז נייער איך שטייט אויף אין מיר.

אפשר וועט דער ווינט דער בייזער
ברענגען פרייד?
זאָל שוין קומען מיין דערלייזער,
איך בין גרייט!

אפשר וועלן אויפשטיין וועלטן
וואונדער-שיין,
ווען די ווערים וועלן שעלטן
מיין געביין?

אפשר וועלן זונען גליען
ליכטיק, רויט,
און עס וועט דאָס לעבן בליען
נאָך מיין טויט?

זאָל זיך שפיגען, זאָל זיך וועבן
לעבנס-שיין . . .
מיר איז טייערער פון לעבן
דאָס ניט זיין.

ניט טעג, ניט וואָכן — לאַנגע יאָרן
האַב איך געזוכט דעם מיטל־וועג;
און זוכנדיק האָב איך פאַרלאָרן
די שענסטע, שיינענדיקע טעג.

דעם וועג האָב איך ניט אויסגעפונען;
נאָר צווישן חורבות, בלוט און רויך
האַב איך מיין חלום בלויז געשפונען,
געוואַרימט שטיינער מיט מיין הויך.

אלץ נידעריקער לאָזט זיך שוין די זון אַראָפּ
אויף מיין פאַרוואַנגלטן און מירן קאַפּ;
עס פליען שוין אין נעסט צוריק די טויבן;
א שטערן צינדט זיך אָן פון אויבן —
און מיט געאייילטע טריט קומט אָן די נאַכט.
אין חושך פון איר טראַכט
פאַרבאָרגן,
וועט ווידער אויפשיינען דער מאָרגן,
און ווידער וועט די זון אַרויס,
און וועט באַשיינען יעדן ווינקל פון מיין הויז,
און וועט באַלייכטן יעדן זעמדל באַ מיין טיר,
און איך? אוי וועלן וואָלט זיך מיר,
אַזוי ווי פון אַ בליץ אַ פולער שיער,
זאָל איך אַוועק מיט פלאַמען פיער
אין דער נאַכט.

מיינע זיילן

מיינע זיילן וועלן ניט פאלן,
מיינע זיילן זיינען שטארק;
וועלן זיי אין אויפגאנג שטראלן,
ווי אַ בנין אויף אַ באַרג.

דורות, וועלטן וועלן פארשווינדן
אין אַ דיסקן שוואַרצן הויך . . .
מיינע זיילן וועלן זיך צינדן,
וועלן גליען אין דער הויך.

מיינע זיילן וועלן ניט פאלן —
נאָט האָט זיי מיט מיר געבויט;
וועלן זיי שיינען, וועלן זיי שטראַלן
אין דעם חושך פון מיין טויט.

זאל איך ?

שווער אין טומל עלנר צו פארבלייבן,
זיין אליין . . .
זאל איך גיין ווי אלע ברעקלאך קלייבן,
זאל איך גיין ?

זאל איך אויך אזוי ווי זיי פארבלענדן
זיך אליין,
און מיין גרויסן, גרויסן צער פארשווענדן
פאר א ביין ?

זע איך זיי פון ווייטן . . . אָט . . . זיי גייען —
גרויס און קליין.
זאָגט מיין האַרץ: דיר וועט קיין זאך ניט פרייען . . .
בלייב אליין!

א.

ווי קאָנען זיך פיגמייען אָנזען קעגן ריזן!
איך האָב פאר אייך מיין קראַפט ביז איצט נאָך ניט באַוויזן;
איר זייט פאר מיר ווי ווערים און ווי שטויב פון גאָס,
צו נישטיק, צופיל קליינלאַך זייט איר פאר מיין האַס.

אויך איצטער בין איך ביז אויף אייך נאָך ניט געוואָרן:
איר, טמאים, ניט פארדינט האָט נאָך דערווייל מיין צאָרן,
און אייער גיפט האָט איר אומזיסט אויף מיר פארשווענדט, —
ווייל מיינע ליפן שמייכלעך ווען מיין ווייטיק ברענט.

ב.

פרעמדע שמחות צו באַשיינען,
אויף אַ פרעמדן אומגליק וויינען
און פארנעמען פרעמדן צער —
איז דער גורל פון אַ נאר.

אומגיין אויף פארלאזטע וועגן
און באַ קיינעם גאַרנישט פרעגן,
און ניט טראַכטן פון געפאַר —
איז דער גורל פון אַ נאַר.

קלוגע לײַט, סײַז טאַקע ריכטיק!
נאָר פאַר מיר איז דאָס ניט וויכטיק
און איך שרעק זיך ניט דערפאַר:
מיר איז ליב צו זיין אַ נאַר.

ג.

ניין און ניין! איך גיב זיך נאָך דערווייל ניט אונטער,
צו דער ערד מיין קאָפּ וועל איך נאָך איצט ניט בויגן!
קוקן קעגן שטורם וועל איך וואַך און מונטער,
ניט פארשליסן וועל איך מיינע מידע אויגן.

זאָלן מיינע אויגן ברייטער זיין צענומען,
שטיין זאָל די געפאַר געבלויזט פאַר מיינע בליקן:
אויב מיר איז באַשערט פון שטורם אומצעקומען —
וועל איך אויך אין זיך מיין לעצטן זיפּז דערשטיקן.

איך בין דרייסט גענוג, און בין גענוג דערמוטיגט
אויף מיין אונטערנאנג אליין מיט שטאַלץ צו קוקן...
מעג אין מיר מיין האַרץ פון עלנד זיין פארבלוטיגט —
נאָר צו פרעמדע געצן וועל איך זיך ניט בוקן!

ניין און ניין! איך גיב זיך נאָך דערווייל ניט אונטער,
און מיין צער וועל איך אליין אויף זיך פאַרטראַגן.
קוקן קעגן שטורם וועל איך וואַך און מונטער,
ביז עס וועט פאַר מיר מיין לעצטע רגע שלאָגן.

ד

די פרייד וואָס זיי וועט פרייען
וועט מיך פארטרייבן:
אזאז די בהמות גייען
וואָס קאָן פארבלייבן?

ה.

ניט מיינט אז נאָט האָט מיך געשטראָפּט
און מיר געשענקט דעם הושך,
אזויפיל פריידן האָב איך אָפּט,
און פריידן טיפע, גרויסע . . .

אזוינע ליכטיקע ווי זון
און ווי דער הימל בלויע,
נאָר זינגען קאָן איך ניט דערפון —
דער אומעט איז מיר נאָענט.

ו.

נאָך ניט אויסגעלעבט,
נאָך ניט אויסגעשעפּט.
נאָך ניט אויסגעשפּילט,
נאָך ניט איינגעשטיילט.

רגעים בלענדיקע,
מיינע טייערע,
איך בין אייערער,
איך בין אייערער . . .

אָפּטמאָל טראַכט איד. . .

אָפּטמאָל טראַכט איד,
אז דער וועג אויף וועלכן איד בין ניט געגאנגען,
איז פאַר מיר געגרייט . . .
נאָר דער אומעט פון די שרעקלאַכע געדאַנקען
איז מיין פרייד.

העי, נאַראַנים!
וויי צו אייך, — איר קאַנט דאָך קיינמאָל ניט געניסן
פון דער טיפּסטער פרייד! . . .
וואויל איז, אָבער, אייך: בלויו איינמאָל וועט איר וויסן
וואָס איז טויט . . .

גארנישט אָנגעוואָרן

זינגט דער אומעט אין מיין טראַט,
און דער צער אין מיינע אויגן:
אוי, ווי אומזיניס און שנעל,
איז דיין וועלט פאַרבייגעפּלויגן.

נאָר עס לאַכט אין מיר דער שד:
דו האָסט ווייניק-וואָס פאַרלאָרן!
שטילער שלאָגט אַצינד דיין האַרץ, —
ביזט דאָך אָבער קלוג געוואָרן . . .

וויפיל מאָל . . .

וויפיל מאָל האָב איך צו זיך אליין געזאָגט :
ניט גיב זיך איבער דעם געפיל אינגאנצן !
וויפיל מאָל האָב איך אויף זיך אליין געסלאָגט,
און באַלד גענאָנגען פאַר דעם אָפּגאַט טאַנצן.

וויפיל מאָל האָב איך געלאַכט פון זיך אליין,
און אָן רחמנות אויף מיין וויי געטראָטן ;
וויפיל מאָל, מיט אַ באַהאַלטענעם געוויין,
האָב איך די דימענטן מיט אַש פאַרשאַטן . . .

וויפיל מאָל האָב איך, געוואַנטערהייט, מיין האַנט
געשטרעקט אין נעסט פון ברענענדיקע שלאַנגען ;
וויפיל מאָל בין איך אין שיינענדיקן לאַנד,
מיט פרעמדן וויי אין האַרצן אומגענאָנגען.

וויפיל מאָל, ווער ווייס, וועט מיך נאָך ווייטער אויך
דער שייין פון מינדעסטן געפיל באַצווינגען ;
וויפיל מאָל, ווער ווייס, וועל איך באַגייסטערט, הויד
אַ לויב-געזאַנג צו נייע געצן זינגען . . .

ערפֿם

מיין נשמה און מיין גוף —
בידע ווילד און רייצנד;
שטייען טיפענישן אויף,
ווילן מיך פארפלייצן.

זינק איך — אָט אין גרויסער פרייד,
אָט — אין שווערן אומעם;
אויסגעקניפלט און פארדרייט
הייליגקייט און טומאה.

שטייגן פאליעס גרוי און שוואַרץ —
שטיי איך אינדערמיט;
און איך טוליע צו מיין האַרץ
רויזן רויט צעבליטע. . .

עס טרעפט אמאל

עס טרעפט אמאל א ווילדער ווינט לויפט אן אין שטאָט,
הייבט אויף דעם שטויב און איילט, און יאָגט, און קראַכט,
און ברעכט,
אַלץ וויגט זיך, בייגט זיך, רייסט זיך, טאַנצט און בראַזגעט צו...
א רגע — און פאַרכיי . . . דער שטורם איז אַריבער.

אזוי בין איך.

און טרעפט אמאל נאָך זונפאַרגאַנג אין פעלד;
די הימל-ראַנדן צערטלאַך וויאַלעט און גרין;
די וואַלקנס ווי פון קופער רוען שיינענדיק;
די ווייטן בלוי און בלויער, שטיל און שטילער. . . שטילער. . .

אזוי בין איך.

אזוי ווי דו באשיצסט
די עלנטע, די שוואכע און די שטילע —
באשיץ מיך, גאָט.

אזוי ווי דו באשיצסט
די זינדיקע וואָס טוען צו דיר תפילה —
באשיץ מיך, גאָט.

אזוי ווי דו באשיצסט
די קאַליקעס, די בלינדע אויף די וועגן —
באשיץ מיך, גאָט.

באשיץ אונדז, גאָט,
באשיץ אונדז אַלעמען פון דיינעטוועגן —
באשיץ מיך, גאָט.

מיט אלעמען

גיי איך צו דער נאכט דורך לויטערע פרימאָרגנס
און דורך שיינענדיקע, זון-באשפינטע טעג;
נאָר איך האָב מיט זיך אַ נאַנצן דור באַגלייטער,
גיי איך . . . ניט איך אַמפּער זיך און ניט איך פרעג.

טרעט איך מיר פאַראוים, באַהאַלטנדיק דעם פּחד,
ווי סאָלדאַטן אויף אַ וואַקלענדיקער בריק,
איינער, עלנדר, טראַט און טראַט מיט לעגיאָנען,
און מיין שרעק דערקען איך אין אַ צווייטנס בליק . . .

א

פול איז נאך מיין הארץ מיט שאַטנס פון די וועגן,
וועלכע האָבן מיך געבראַכט אַהער . . .

און דער אָטעם פון דעם גליענדיקן מדבר-זאַמד
שטילט די בענקעניש אין מיר.

איך פאַרנעם דעם צער פון שטיינער,
אין דעם גליווערדיקן, קלאָרן אומעט
פון די קאַלטע בערג.

פון מיין שמייכל ווערט ניט ליכטיקער די זון . . .
מיינע זיפצן ליידיקן מיין הארץ ניט אויס.

ווייט בין איך . . .

מיינע נעצן שפרייט איך אויף דער וועלט. . .
און דער טרויער, ווי אַ פּאַס אַ רויטער,
ציט זיך נאָך מיין טראַט . . .

ב

שווימען וואָלכנס,
קרייזלען זיך,
ווי אַ ווייטער רויך פאר מיינע אויגן.

און מיט טויזנט קלאַנגען
הילכט די שטילקייט
אין מיין בלוט.

אַלץ צעשווימט זיך . . .

אין דער לופטן, דוכט זיך, שוועבן
כאָדנע, שטילע פייגל,
ווי די פייגל אויף אַ יאָפּאַנעזיש בילד.

פוסט!

און אין מיטן פוסטקייט —
איך . . .

ג

ווי אומעטיקע טויבן
פאַרוועלען מיינע אויגן
אין שטילע נעכט.

מיין שיף שניירט דורך
די ווינגדיקע וואַסערן פון זילבער-אומעט.

און ס'ווערט איר ווייס-באַשווימטער שפור פאַרצויגן
אין סאַמעטענער שטילקייט.
און ערגעץ ווייט,
אַהינטער פאַרהאַנגען פון נעפֿלדיקער גרויקייט —
אַ וועלט . . .

לאמענט

ווי בלעטער אויפן ווינט,
אן סדר זיינען מיינע טעג צעפלוויגן . . .
און איד א שוואך און הילפלאז קינד,
קוק נאך מיט ביינקנדיקע אויגן
ווי מיינע בלעטער טראגט אוועק דער ווינט . . .

דער חושך האט מיין שיין צעפרעסן, —
איין טרייסט איז איצטער פאר מיר דאָ:
אין פחד פון דער לעצטער שעה
ווערט אלץ פארגעסן . . .

* *
*

ווי פון שטויב און מאָל צעפרעסענע געוועבן
און ווי שערבלאָך פון די טייערסטע געפעס,
ליגן איצט פאַר מיר די שעה'ן פון מיון לעבן. . .
דאָך, — איך וואַרט נאָך אויף אַ נס.

ט ע ג

א

ווי טויבן צעשראָקענע,
ווי פּיגל ביים וועג,
צעפליען זיך די טעג . . .
פון וויסמעניש
און ווילדעניש
פליען זיי אוועק.

ב

צינדן זיך אָן די קאלטע הימלען,
צינדן זיך אָן.
ווערן מיר אָן אַ טאָג פון לעבן,
ווערן מיר אָן.

פליען אוועק די טעג ווי טויבן,
פליען אוועק.
בלייבט אויפן וועג אַ ווייסע פּעדער,
בלייבט אויפן וועג.

טאָג נאָך טאָג

און אַט אזוי-אָ איז אַריבער נאָך אַ טאָג,
אָן פּרייד און אָן פאַרדראָם;
נאָר מאָדנע עפעס: וואָס איך טראַכט און וואָס איך זאָג —
איז אַלץ ניט דאָס.

געטומלט זיך אזוי: געפילדערט און געלאַכט
מיט מענטשן אַלערליי . . .
און ווי איך האָב געפילט און וואָס איך האָב געטראַכט, —
אַלץ ניט אזוי.

כיוועל דורכשלאָפן די נאַכט און מאָרגן ווידער גיין
אזוי, אָן ציל, אָן וועג . . .
און קיינמאָל, קיינמאָל וועל איך ניט פאַרשטיין
דעם סוד פון מיינע טעג.

וועגן — שטיין, שווער דער טראַט,
ליידיקער די לאַנגלען . . .
דאָרף נאָך דאָרף, שטאָט נאָך שטאָט,
וואַנגלען מוזט דו, וואַנגלען!

גיי פאַרביי, הער ניט צו
ווי די לייבן ברומען;
צו דיין ציל, צו דיין רו
קומען וועסט דו, קומען.

הא, דו ווינסט? וויין ניט נאר,
אין די מדבר שטויבן:
הערסט, מען לאַכט פון דיין צער,
קיינער וויל ניט גלויבן . . .

א ניער יאָר, כא-כא !
כא-כא ! . . .
פון אלע גרעניצן, וואָס דו האָסט זיך געשטעלט,
איז דאָס דער איינציקער, אָ וועלט,
וואָס דו גייסט איבער פראַנק און פריי,
ניט מורא האָבנדיק דערביי
פאר די זשאַנדאַרמען און דער גרעניץ-וואַך . . .
א מאַדנע זאָך ! . . .
כא-כא,
כא-כא . . .

אין די שוואַרצע טעג

א

מיט אונדזער ווייטיק וועלן מיר זיך איצט ניט שעמען!
זאָל שטורעמען די וועלט אזוי ווי אונדזער האַרץ!
און אויב נקמה קאָנען מיר פאַר זיך ניט נעמען,
דאַן זאָל פֿון אונדזער פֿלוך דער הימל ווערן שוואַרץ!

און אויב מיר מעגן נאָר די ליפֿן מאַכטלאָז בייסן,
און האַלטן צוגעמאַכט, פאַרשלאָסן אונדזער מויל, —
איז ווען מיר וועלן קריעה נאָך די קדושים רייסן,
זאָל שוידערן די ערד פאַר אימה און פאַר גרויל!

און זיצנדיק פאַרצאַמטע אין די ענגע שטייגן,
דורך דורות לאַנג באַוואַכט פֿון האַס און טויטן-שרעק, —
דאָך וועלן מיר דעם גרויסן אומגליק ניט פאַרשווייגן,
דעם בלוטיק-רויטן אומגליק פֿון די שוואַרצע טעג!

איך האָס אייך, בייזע וועלך, איך האָס אייך און איך שעלט!
 איך האָס אייך אַלעמען, איר שטאַרקע פון דער וועלט.
 פאַרשאַלטן זייט אויף אייביק, מערדעריש געזינד,
 פאַר יעדן טראָפּן בלוט פון מיין געטויטן קינד!

עס האָט מיין שוואַרצער האָס צו אייך נאָר ניט קיין סוף,
 אַזוי ווי ס'האָט קיין מאָס, קיין גרעניץ ניט די שטראָף,
 וואָס וועט אייך פּלוצלונג טרעפּן ווי אַ ווייטע קויל
 און וועט אַרויסרייסן די רויב פון אייער מויל.

מיין פּלוך אויף אייך, איר פרומע, וועלכע זיפּצן שווער
 און לאָזן, רואיקע, אַרויס אַ קאַלטע טרער,
 ווען יעדער בלינדער זעט און יעדער טויבער הערט
 די שטראָמען הייסע בלוט וואָס שרייען פון דער ערד.

און פּאַלן זאָל אויף אייך מיין צאָרן און מיין קלאָג,
 זאָל פינסטער ווערן אייך דער שיינענדיקער טאָג,
 פאַרשייטע, וואָס איר קוקט מיט מערדערישער מוט —
 און לאָזט אונדז טרינקען זיך אין אונדזער אייגן בלוט.

ס'איז א יום טוב אויף דער ערד :
 אוינגלעכער, ווייסע בערד,
 פרויען, קינדער — אלע גלייך
 טובל'ען זיך אין רויטן טייך.
 און פארשיכורט קליין און גרויס
 שטרעקן האַרץ צום מעסער אויס.

טויטע קינדער, שטיל זאָל זיין ! . . .
 רויטע נעפּלען, רויטער שיין ;
 און אין רויטן טייך אַרום
 שווימען בלויזע שווערדן אום
 און זיי זינקן ניט. . . כא-כא,
 ס'איז א מאָדנער שפּיל אַזא.

זקנים, פרויען, — קליין און גרויס, —
 שטרעקן האַרץ צום מעסער אויס. . .
 אומבאַנעמליך ! כא-כא-כא.
 ס'איז א מאָדנער שפּיל אַזא,
 אַז דעם טריפה'ן בלוט פון שוויין,
 שטילט נאָר בלוט פון נביא איין.

א יום טוב מאכט אויף אלע מערק
 און פייערן צינדט אָן אויף בערג,
 ער קומט — א שטורעם אָן א צאם,
 פון לאַנד צו לאַנד, פון ים צו ים. . .
 זיין וואָרט שלאַנט פייער אויס פון שטיין :
 ער קומט, ער קומט, שוין באַלד צו גיין.

 ער גייט, ער גייט, איך הער זיין טראָט,
 ער קומט אַרויס פון גרויסער שטאָט,
 מיט הונגער-פייער אין זיין בליק
 און מיט אַ האַרץ וואָס גארט נאָך גליק.
 אַזוי פיל דורות אַלץ געגאָרט,
 אַזוי פיל דורות אַלץ געוואָרט.

 איך הער זיין טראָט, ער גייט, ער גייט !
 און הערצער צאָפּלען אויף פאַר פרייד,
 ער וועט באַפרייען האַר און קנעכט
 און הייליקן וואָס איז פאַרשוועכט,
 און משפּט'ען מיט וואָרט און שווערד
 וועט ער די רשעות פון דער ערד.

אויבֿקײט

וואַקסן גראָזן און פאַרוויאַנען,
לעבן אויף אין טוי ;
קיינער ווייס ניט ביז'ן וואַנען
וועט דאָס זיין אזוי.

אויפן פעלד אין גראָז, פאַרלאָרן,
ליגט אַן אַלטער שטיין ;
וואָס ער טראַכט אזוי פיל יאָרן
ווייס נאָר נאָט אַליין.

רוישן ווינטן אויף די ימ'ען,
יאָגן זיך צום ברעג . . .
איך וועל אויך זיך ניט פאַרזאַמען
צו לאַנג אויף מיין וועג.

יוען מענטשן וועלקן

עס בלאָזן ניט קיין ווינטן,
עס טרויערט ניט דער הימל
און נעפלען שפּרייטן זיך ניט אויף דער ערד,
ווען מענטשן וועלקען.
נאָר עפעס, עפעס-וואָס
שוועבט אום אויף זייער פנים,
און עפעס, עפעס-וואָס
קוקט קוים אַרויס פון זייער בליק,
וואָס טוט דערמאָנען אונדז
דעם אומעטיקן האַרבסט.

געבענטשטע טעג פון פרייד,
און לאַנגע שוואַרצע נעכט פון צער!
די וועלט פאַרשפּילן מיר אין אייער נעז.
אין אייער שוים געבאָרן ווערן מיר
ווי שוואַמען פון דער ערד.
מיר וואַקסן, צייטיקן זיך, פּוילן
אין נעבליקע נעכט,
און זוניקע פרימאָרגנס

און רעגנדיקע טעג
ווי שוואמען אין דער נאכט.

אַט גיט אַ בלאָז דער ווינט —
און בלעמער שיטן זיך,
און דרייען זיך, און טראָגן זיך,
און פאלן אויף דער ערד.
אַט ווידער גיט אַ בלאָז דער ווינט —
און פון זיין צארטן הויך
באצירן ווידער זיך די ביימער.
זיי בליען אויף און וועלען
אין אייביקן געיעג
פון לעבן נאָך דעם טויט.

דער חן פון טויט און לעבן רוט
אויף מענטשלאַכע געזיכטער
ווען מענטשן וועלען.
עס שוועבט אויף זיי דער סוד
פון קינדהייט און פון טויט.
און אין די ווינקלען פונם מויל
פארבאָרגן ליגט דער צער,
וואָס צימערט אין געלעכטער
און אין די קלוגע, שטילע רייד
פון מענטשן ווען זיי וועלען . . .

א

ווי רייך איז מיין לעבן ווען דו ביזט מיט מיר!
שא, הערסט דו? מען זיפצט דאָרט אַהינטער דער טיר. . .

ווי גוט איז אונדז בירן צו זיין דאָ באַנאַנד!
שא. . . עלנדע וואָגלען אין וועג נאָכאַנאַנד. . .

ווי הייס איז דיין אָטעם און ליכטיק דיין בליק, —
שא. . . וועלטן פאַרגייען אָן פרייד און אָן גליק.

ב

ווי זיבן זילבערנע זיגזאַגן
פון ווייטע בליצן אין דער נאַכט,
האָט מיך דיין בליק פאַרבלענדט!

דער אומעט פון די אַלטע זאַגן
האָט פון דאָס ניי אין מיר דערוואַכט,
ווען איך האָב דיך דערקענט.

ג

דיין אומעט — איז אַ ווייסע טויב
מיט פלאַטערדיקע פלינגלען!
דיין שמייכל — אידל ווי דער שטויב
פון מיאטליקס סאַמעטענע פלינגלען;
ווי קאָן מיין זעל צו די פאַרבלייבן טויב,
און ווי זאָל איך מיין האַרץ פון דיר פאַררינגלען?

ד

אַט האָט אונדז גאָט א גוטע שעה געבראַכט!
ס'איז היימלאַך אונדז געווען אין דעם גערויש;
איך האָב די אויגן דיינע לאַנג באַטראַכט,
די אויגן דיינע — קאַרשען אין אַ קויש
מיט עפל און מאָרעלן.

.

און ס'האָט די פרייד געוועלט פון אלע שוועלן . . .

ה

איך האָב זיך צוגעהערט צו דיינע רייד,
נאָר ניט געהערט די ווערטער דיינע;
איך האָב געזען, די אויגן דיינע שיינען,
די טרויער-דורכגעוועבטע פרייד
באַלויכטן האָט די טיפענישן מיינע,

.

און אין דעם פלאַם פון טויזנט פיינען
האָט זיך געטראָגן דער באַשייד.

י

געווען דאָרט זיינען מענטשן פיל,
 און דאָך — ניט מער ווי מיר באַנאַנד
 אַהינטער אונדזער פייערדיקער וואַנט;
 און אונדזער לייב, באַשיידן,
 געבליט האָט אין דער שטייל;
 און צווישן אַלעמען — נאָר מיר באַנאַנד
 געוועזן זיינען אין דעם וואונדערליאַנד
 פון אויסגעביינקטער פרייד און העלע ליידין . . .

ז

געשטאַנען בין איך באַ דעם פענסטער שטייל,
 געבויגן ווי אַ בוים מיט פרות פיל באַלאָדן;
 אַזוי ווי אויפן ים דער פייער-שפּיל,
 האָט דער געדאַנק געפלאַנטערט ווילדע קאַראַהאַדען.

איך האָב געוואוסט: דיין טיר וועט זיין פאַרמאַכט,
 דיין פענסטער-פאַרהאַנגל ניט אויפהייבן וועט קיינער;
 נאָר ס'האַט מיין בענקשאַפט מיך צו דיר געבראַכט,
 אַזוי ווי ס'ברענגט אַ הונט אַ פּויגל אין די ציינער.

ח

צום מאָרגנשטערן זינגען דאָך אויך פּייגל אין די שטייגן,
 אַ שמיכל שיינט אַרויס אויך אויף דעם העסלאַכסטן געזיכט,
 און ס'ציטערט העל און שעמעוודיק אין וואַלדשאַטן דאָס ליכט,
 ווען ס'וועבט זיך דורך אַ שטראַל אין הושך פון די צווייגן.

און רו, ווען אין מיין וואַלד פון אומעט וועסט שוין מער
 ניט שיינען

און מיינע שעה'ן וועלן זיך צעקייקלען רואיק גלאַט,
 פאַרבלייבן וועט אין מיר דיין אַנדענק, ווי דער אַראַמאַט
 אין קעלער וואָס איז פול געווען אַמאָל מיט וויינען . . .

פארוואס? ניט פרעג מיך, טייערע, איך קאן דיר גארניט זאגן;
ווייס דער געלער בלאט, פארוואס דער ווינט האט אים פארטראגן
און האט אים צוגעטוליעט ערגעץ צו א פרעמדן צווייג?
און ווייס דען דער אנטשטוממער אלטער דראָזל אין זיין שטייג,
פאר וואָס ער מוז אין זיך אַ לעבן-לאַנג זיין בענקשאפט טראָגן?
פארוואָס? ניט פרעג מיך, טייערע, איך קאן דיר גארניט זאָגן.

דו זאָנסט, אז איצטער איז דאָס לעבן דיר שוין מער ניט טייער;
געוויס; וואָס טויג אַ ליידיק האַרץ? נאָר שולדיק איז דער פייער
אין דעם וואָס זילבער-פלאַטערלאַך פארברענט ער אין זיין שוים?
צי ווען אַ נאָקעט ריטל בלייבט נאָר איבער פון דער רויז,
איז שולדיק דען דער ווינט, דער אייביק-עלנדער און פרייער?
אַ יע, איך ווייס,—דיין לעבן איז דיר איצטער שוין ניט טייער...

באַשערט אזוי: איין רגע פרייד פאר לאַנגע יאָרן לידן;
באָדויערסט וואָס דער צופאַל האָט צענויפגעפירט אונדז ביידן,
ווי גראַז פון ווינט, וואָס פאַלן הילפלאַז איינס צום צווייטן צו—
און בלייבן נאָכדעם ווידער פרעמד אזוי ווי איך און דו . . .
דו זאָנסט מיין האַרץ האָט אָפגעקילט און וויל צו דיר ניט ריידן,
באַשערט אזוי! איין רגע פרייד פאר לאַנגע יאָרן לידן!

ערינערונג

אלס קינד פלעג איך מיר ליב האָבן אליין
מיט דעם באַוואַלדטן ברעג פון טייך צו גיין,
צו זען די בלויע בלימעלאַך מיט זונען-אויגן
וואָס פלעגן זיך צו מיר פון פייכטן גראָז פאַרנייגן:
פאַרגעס מיך ניט,
פאַרגעס מיך ניט . . .

און שפּעטער פיל מיט יאָרן,
ווען איך בין אין דער גרויסער שטאָט געווען פאַרלאָרן,
האַט מיך אַמאָל מיין עלנדקייט געבראַכט
אויף אַ בית עולם אין אַ האַרבסטיקן פאַרנאַכט;
ווי אומעטיק איז דאָרט געווען! אויף יעדן שטיין
געוויין,

אויף יעדן גראָז —

פאַרדראָם . . .

און בלויע בלימעלאַך: פאַרגעס מיך ניט,
פאַרגעס מיך ניט.

דאָס איז געוועזן אַלץ מיט יאָרן לאַנג צוריק . . .

נאָר נעכטן איז פאר מיר אין בליק
פון דיינע בלויע אויגן,
מיין לעבן בליציק-שנעל פארבייגעפלויגן :
די קינדהייט-טעג,
דער טייך, די בלימעלאך ביים ברעג,
פארנאכט, מצבות, בלימעלאך . . . פארגעס מיך ניט,
פארגעס מיך ניט . . .

מען קאן ניט זען די שיינקייט פון די קווייטן
אין אונט שפעט . . .
איך האב זי היינט באגעגנט מיט א צווייטן,
זי האט צו מיר גערעדט . . .

איך האב געוואוסט, אז אלץ איז שוין פארפאלן,
איך האב דערפילט . . .
אין פוסטקייטן פון ניט-באלעבטע זאלן
האט מיין נשמה זיך פארהילט.

ווער קאן פארשטיין די שיינקייטן פון קווייטן
אין אונט-שיין ? . . .
איך האב זי היינט באגעגנט מיט א צווייטן
און האט געבעטן זי זאל גליקלאך זיין.

ניין!

מיון הייסער אַטעם וועט דיין קערפער ניט באַרירן
און איינזאָפן דעם סם פון טויטלאַכע געפאַרן!
וועסט מיך אין דיין געצעלט, אַ מירן, ניט פאַרנאַרן,
און איבער מיר מיט דיין נצחון ניט שטאַלצירן.

איך ווייס :

דעם תהום באַדעקן שטראָמען דורכזיכטיקע, ריינע, —
דאָך קאַנען מיר זיין טיפן חושך ניט באַגרייפן :
דו וועסט ניט דורכלעכערן, יעל, מיינע שלויפן,
און אויף מיין טויטן קערפער אַנווייזן דעם שונא !

ווי אויף אַ בוים, שוין האַלב-צעשויבערט, אַרום וועלכן
 זיינע בלעטער ליגן,
 אזוי האָסט דו געקוקט אויף מיר, געשמייכלט ווי
 פאַרלאָרן און געשוויגן;
 מען זאָגט דער אמת שיינט, נאָר איך האָב ניט געקאָנט
 זיין בלענדיקייט פאַרטראָגן. . .
 נאָר וואָס האָב איך געקאָנט דיר זאָגן, האָב איך
 דיר געהאַט דען וואָס צו זאָגן?
 ניט דו ביזט שולדיג און ניט איך, וואָס איז אזוי
 אונדז ביידן צוגעפאַלן, —
 נאָר וויי איז דעם, וואָס שמייכלט אין דער ליידיקייט
 פון שיינענדיקע זאַלן,
 און וויי איז מיר, וואָס איך וועל קיינמאָל דאָך ניט קושען
 דינע גרינע אויגן,
 און נאָך מער וויי איז מיר, וואָס פאַר מיין אומגליק וועל איך
 זיך אַליין פאַרנויגן,
 און שלום מאַכן מיט די קומענדיקע פּוסטע טעג...
 און גרויע יאָרן,
 און רואיק אָפּיפּצן אַמאָל אויף דאָס, וואָס כ'האָב פאַרלאָרן. . .

א טאָג, אַ מענטש. . .

אַ טאָג, אַ מענטש,
אַ פריינד, אַ נעכטן, —
דעם גוטן בענטש,
און בענטש דעם שלעכטן.

דו האָסט די פרייד
פון גאַנצן לעבן,
פאַר פאַלשע רייד
זיי אָפגעגעבן.

און זיי — געלאַכט
פון דיר אַנטקעגן,
געזייט פאַראַכט
אויף דיינע וועגן.

נאָר — קאַרג ניט, גיב,
ווי היינט ווי נעכטן, —
דעם גוטן ליב
און ליב דעם שלעכטן . . .

. . . און זיי ניט קלוג,
ווען זאגן וועט דיין הארץ צו דיר : גענוג.
די זעלבע האנט,
וואָס האָט אריינגעטאָן אין דיר דעם שיין
פון אומפארשטענדלאַכן געפיל —
וועט שטיל,
אַן איבריגן פּיין,
אים אויסלעשן אין דיר . . . און זיי ניט קלוג,
ווען זאָגן וועט דיין הארץ צו דיר : גענוג!

איך האָב געזען : אין לויפנדיקן קוואַל,
אין סאַלטן,
האָט פאַרביק אָפּגעשפּיגלט זיך אַ שטראַל ;
נאָר פּלוצלונג האָט די זון אין וואַלקן זיך באַהאַלטן,
פאַרשוואַנדן . . .
ווי פּריער האָט דער שטראַם געפּערלט זיך, געבונדן
און רוישיק אָנגעפירט דעם טראַפּנטאַנץ . . .
ווער ווייס ? ער האָט דעם הימל נאָך געדאַנקט, קאָן זיין,
פאַר פּריערדיקער רגע שיין . . .

און נאך האָב איך געטראָפֿן :
מיט אויגן ברויט צעעפנטע, איז ווילד
א מאַן איבער די גאַסן אומגעלאָפֿן,
אין שוואַרצן פֿלאַם איז זיין געדאַנק געווען פאַרהילט ;
א בעטנדיקער שמייכל האָט צעקרימט זיין פנים . . .
מיין צער און זיך אליין האָב איך אין אים דערקענט ;
א טרער ווי הייסע בליי האָט מיך געברענט,
און מיינע ליפֿן האָבן שטיל געפֿליסטערט :
אוי, זיי ניט קלוג,
ווען זאָגן וועט דיין האַרץ : גענוג . . .

שוואַרצע פייגל

שוואַרצע פייגל נאָגן,
קלאָגן
נאָך די טעג.

און די ווינטן טראָגן,
יאָגן
אויף מיין וועג.

זיפצט דער מזל, טרויערט,
לױערט
נאָך מיין טראָט.

און דער טויט טוט וועקן,
שרעקן
מיט זיין סוד.

אומגעריכטע טרערן

קומען צו מיר הייסע טרערן
אין דער מיטן נאכט :
— טרערן, אומגעריכטע מיינע,
ווערהאָט אייך געבראַכט ?

— האָסט געזען אין מוטערס אָרעם
א פאַר'חלוש'ט קינד,
און געזען ווי גרינע צווייגן
ברעכט אַראָפּ דער ווינט.

האָסט געזען וואו רויטע פלעקן
אויפן ווייסן שניי,
און געהערט ווען אין דער שטילקייט
עמיצענס געשרוי. . .

האָט דער דמיון אַלע בילדער
איצט פאַר דיר געבראַכט, —
זיינען מיר צו דיר געקומען
אין דער מיטן נאכט. . . —

איך בין אליין ארויס אין נעפלדיקער נאכט,
און אין דער פייכטער ווייסקייט איז מיין טראָט צעשוואומען ;
פארשלייערט אין דעם נעפל האָט די ערד דערוואַכט
און האָט זיך מיט דעם הימל ענג אַרומגענומען.

געברויזט, געאירט האָט וואַסער אונטער אַלטן שניי
און אויסגעשנירלט זיך אין רוישיקע געוועבן.
און מיט אַ ווילדן טומל, מיט אַ פרייד-געשריי
האָט זיך דער טייך געעפנט צו אַ נייעם לעבן.

אוי, דער קאלטער ווינט ער בלאָזט און בלאָזט,
דרויסן אזוי אָנגעכמורעט נאָס. . .
ווערן וועט נאָך צו דער נאָכט אַ פּראָסט,
און די פּלאַנצן מיינע שטייען אויף דער נאָס.

ווייס איך ניט: צי זאָל איך נאָך זיי גיין,
צי איך זאָל זיי לאָזן דרויסן שטיין, —
סיי ווי סיי, מען מיינט דעם טויט ניט אויס. . .
שפעט צו פרי, וואָס מאַכט דאָס אויס?

טראַכטנדיק גיי איך אַרויס פון טיר,
טוט דער קאלטער ווינט אַ בלאָז אויף מיר,
שמוץ איך איין די הענט אין פייכטע קויט. . .
אָך, ווי העסלאַך איז דער טויט!

איז דאָס לעבן, צי דער טויט אַ ציל, —
קאָן איך איצטער טראַכטן ווי איך וויל:
מיינע פּלאַנצן שטייען שוין אין הויז,
קוק איך מיר אויף זיי און לאַך מיין גוטסקייט אויס.

צום בלאט

בלעטל-בלאט,
בלעטל-בלאט,
האלטס זיך קוים
אויפן בוים.

בלעטל-בלאט,
רויט ווי וויון,
ביזט שוין זאט
פון דעם שוין.

ביזט שוין רויט,
בלעטל-בלאט,
ביזט שוין טויט,
בלעטל-בלאט.

מיר דערציילן שטיל די ווינטן
און אינמיטן נאכט די שטערן, —
אז דעם מזל'ס וועג דעם בלינדן
קאָן מען קיינמאָל ניט דערקלערן,
קיינמאָל ניט דערקלערן.

און מיר זאָגט די זון אין זומער,
און אין האַרבסט דער קאַלטער רעגן, —
אז דער מעכטיקער, דער שטומער,
וועט באַ אונדז קיין זאך ניט פּרעגן,

נאָר מיר גייען און מיר שווייגן,
אויף דעם וועג פון אומבאַוואוסטקייט
רוישן איבער אונדז די צווייגן
און עס הילכט די גרויע פּוסטקייט.
און מיר גייען. . .

דער ברענענדיקער פאָרהאַנג הייבט אָן פאַלן,
דער גרויער גאַרניט שלינגט די פלאַמען איין;
גאַר פול בין איך מיט ברענענדיקן שוין,
מיט הייסן אומעט פון די לעצטע שטראַלן.

פון מיינע אויגן לייכט אַרויס דער קומער,
מיט גאַלד און אומעט איז מיין טראַט באַפאַרבט,
ווייל גאַלדיק איז דאָך אויך דער בלאַט, וואָס שטראַבט
אין דעם פאַרבענקטן, רויטלאַכן סוף-זומער . . .

ניטאָ קיין הילף . . . עס מוז די זון פאַרגיין,
און אייביק וועלן אָן דעם האַרטן שטיין
די לויפנדיקע פאַליעס זיך צעשלאָגן.

די שיינקייט אין דעם אונטערגאַנג פאַרטרויט;
און שטענדיק וועט דער שמייכלענדיקער טויט
זיך אויף די פליגלען פון דער שיינקייט טראַגן . . .

עטיווד

אָ האַרבסט, צעשוּיבערטקייט און אומעט!
ווי ליב מיר זיינען דיינע טעג,
ווען די חלומות אין אַ שלומער
פארלעשן זיך אין האַלבן וועג.

אָ טעג מיט גרוי און גאַלד באוואַקסן,
די ערד פאַרוועלקט אין אייער שיין!
און איר, אַ פרוש, איינגע'עקשנ'ט,
איך זינג און זינג נאָר פון מיין פיין . . .

וואָס גייט מיך אָן דער האַס וואָס פלאַקערט
אַהינטער מיין פאַרמאַכטער טיר!
ווען ביימער האַרבסט'יקע, האַלב-נאַקעט,
אין אומעט נויגן זיך צו מיר.

ווי די אויגן פון וועלף

ווי די אויגן פון וועלף
ביידערנאכט אויף א וועג, —
אזוי לייכטן פאר מיר
מיינע אייגענע טעג.

מיט א שיין פון דער ווייט
קומען אום, קומען אום
מיינע עלנדע טעג
אין דעם שניי-פעלד ארום.

ווי די אויגן פון וועלף
ביידערנאכט אין א וואלד, —
גיט א בליץ מיר מיין וועלט
אזוי שיינענדיק, קאלט . . .

הייליקייטן פון מיין אומעט

הייליקייטן פון מיין אומעט,
שעהן פון דער נאכט!
ניין, איר זייט ניט אומגעקומען
אין דער גרויסער שלאכט.

שעהן מיינע טיה-פארקלערטע,
אייד האב איך פארהיט:
אין דעם רוישגעוועב פון ווערטער
פינקלט איר און גליט.

פארבן, קלאנגען, וועלטן שטומע
שווינגען אויף פארטראכט . . .
הייליקייטן פון מיין אומעט,
שעהן פון דער נאכט!

* *
*

ערגעץ טיף . . .
דאָרטן אין די תהומ'ען
פון נשמה,
צווישן לעבנפאָסן טויטע,
צווישן קנוילן בלינדע ווערים, גרויאיק-רויטע,
ברענט דיין פונק, אָ גאָט!
דיין פונק, וואָס איז אין מיר געפאָנגען . . .
און אָ! ווי לויטער צינדן זיך די ווידערקלאַנגען
פון דיין סוד! . . .

מִי נֶאֱרַךְ

א

האָט אַ יונגער בוים צעבליט זיך ביי די קוואַלן
שטאַלץ געקוקט צום הימל מיט זיין גרינעם קאַפּ;
איז אַ בליץ פון הימל אויף דעם בוים געפאַלן, —
און די צווייגן זיינע קוקן איצט אַראָפּ.

איבער זיבן ימען איז אַ שיף געשוואומען,
צו די ווייטע לענדער זוכנדיק דעם וועג.
איז אַ שטורם פלוצלונג אויפן ים געקומען, —
און די שיף צעבראַכן ביים געגארטן ברעג . . .

ב

אַ שיף גייט דורך פאַרביי די זעגלען אָנגעצויגן;
אַ רגע וויינט זיך און שוימט אויף נאָך איר דער וואַל,
אַ רגע שפיגלט זיך אין ווייסן שוים דער שטראַל,
און באַלד פאַרשווינדט דער שפור, דער אָפּגורנט ווערט פאַרצויגן,
די שיף פאַרזינקט אין ווייטן אָונטיקן פּלאַם
און רואיק און געהיים ווי פריער, בלייבט דער ים.

ג

עם האָט אַ קלאַנג
געציטערט לאַנג, —
אַנטשווינגן.

ווער וועט מיין פיין
אין שטילן שוין
פאַרווינגן ?

ווער וועט פון וויי
דאָס שטום געשריי
דערהערן,

דעם צער פאַרשטיין,
פון אַ געוויין,
אַן טרערן ?

ווער וועט די זינד,
פון שלעכטן קינד
פאַרגעבן,

מיט פרייד — דעם שרעק
פון שווערע טעג
פאַרוועבן ?

נאָר אין דער הויך,
די שטערן אויך, —
פאַרגייען . . .

און ווער וועט זיי,
אין זייער וויי,
דערפרייען ? . . .

* *
*

פארשעמטע שטייען מיר און קוקן אויף די טירן,
מיט יעדער רגע מחנות נייע קומען צו;
פון שווארצן שטיין און זילבער זיינען יענע טירן,
מען זאגט — אהינטער זיי איז רו.

ווי קראנקע, בלייבע פערל—טרערן אויף די אויגן;
ווען עפנט מען ? ביי וועמען פרעגן איז ניטאָ.
מען זאגט, ס'איז דאָ אַ שומר מיט פארמאכטע אויגן,
און קומען קומט ער צו דער לעצטער שעה.

א.

בלויז אַ שעה
— ביזט דו דאָ —
ווערסט דו מיר
אין דער שעה.

בלויז אַ שעה
— ביזט דו דאָ —
אויסגעברענט,
און ניטאָ . . .

ב

בום—בום—בום—
רופט דער גלאַק,
נאָך אַ טאָג —
קום . . .

ערנגעץ-וואו,
אין דער ווייט

שטארבט די צייט —
ר . . .

ג

דער הימל קלאָר און בלוי,
דער שניי איז לאַנג צעגאָנגען;
מיט נעפל פּוכיג-גרוי,
איז ווייך דער וואַלד באַהאָנגען.

און אַלץ אַרום בליט אויף —
נאָר איך וועל שוין ניט בליען . . .
פאַרנאַכט האָט אין מיין הויף
א שוואַרצע קראָ געשריען.

ד

וועלטן, וועלטן ליכטיק-ברייטע,
וועלטן פיל,
ליגן אין מיין האַרץ געטויטע,
רוען שטיל.

זון-חלומות ניט דערוועכטע,
העלע פרייד,
יונגע לעבנס ניט דערלעכטע, —
ליגן טויט . . .

ה

א שאַטן גייט
אין וועג אַליין —
א האַרץ אָן פרייד
איז קאַלט ווי שטיין.

א נאַכט איז שוואַרץ,
אָן שטערנשיין,

און קאָן אַ האַרץ
דען אַנדערש זיין? . . .

ו

חוצפה'דיק און הויך
זייגען מיינע רייד,
נאָר מיין תפילה
פליסטערט שטילערהייט.

ווי דער ים-פויגל
אין שטורם-ווינט,
זוך איך אין די תהומ'ען
און פאַרשווינד.

ז

און וועט דיך עמיצער וואָס פרעגן —
הער זיך צו;
מיר זוכן אלע אויף די וועגן,
זוכן רן.

און האָסט דו נאָך אַ טרויסט פאַרבאָרגן
ערגעץ-וואו,
דערצייל און לינדער אים די זאָרגן,
ער — איז דו . . .

ח

ליגן פוילן געלע בלעטער אויפן גראָז,
היט מיך אויס, באשיצער, פון דעם כּוּם.
מענטשן זאָגן אזוי איינפאַך: האַרבסט, באַשערט . . .
און די בלעטער — פוילן אויף דער ערד.

ט

באשערט! דער מזל האָט מיך איצט באַצוואונגען.
און פאַר דער צייט געקומען איז מיין צייט.
איך גיי אַוועק באַגלייט פון פרעמדע לייט
און בלייבן וועט מיין אומעט ניט דערונגען.

אַזוי אין מיטן זומער-טאָג דעם העלן
פאַלט שטיף דער ערשמער בלאַט פון בוים אַראָפּ.
און אונטערטעניק בייג איך איין מיין קאַפּ,
נאָר טרערן פון די אויגן קוועלן, קוועלן . . .

י

שא-שא, זיי שטיף,
און הער זיך צו! . . .
אַן אַלטע מיף,
זי בענקט נאָך רו . . .
זיי שטיף,
זיי שטיף . . .

יא

אַ שטערן פאַלט
אויף דר'ערד
פאַרקלערט,
און בלעמער פיל
טראַגט אום דער ווינד.
ניט וויין מיין קינד,
זיי שטיף,
זיי שטיף!

יב

דער רעגן גייט
און רעדט, און רעדט,
שוין שפעט,
שוין צייט צו גיין . . .
ניט וויין,
ניט וויין.

יג

א גרינע רוה
אין פרישן וואלד;
שא! ערגעץ וואו
א בלעטל פאלט.

א בלעטל פאלט,
איין בלאט—ניט מער,
שוין באלד, שוין באלד,—
גיב איך א קלער.

יד

מיין הארץ, מיין הארץ, דו האָסט מיד שווער געפאָנגען!
ניט שטענדיק שיינט די זומערדיקע זון. . .
און דו? דו ווילסט ניט וויסן גאָר דערפון,
און ביינקסט נאָך דעם וואָס איז שוין לאַנג פאַרגאַנגען.

מיין הארץ, מיין הארץ, דו ווילסט פון גאָר ניט וויסן.
פאַרנעמען ווילסטו ניט דעם אָוונט קלאַנג,
און לעבסט מיט דעם וואָס איז פאַרשוואונדן לאַנג. . .
מיין הארץ, מיין הארץ, דו ווערסט אין מיר צעריסן!

טו

צעריסענע, צעפלאטערטע,
ווי פוך-בלימלאך פון ווינט,
איר, יאָרן אויסגעמאטערטע,
צעפליט איר זיך געשווינט.

און דו, אָ פרייד, פארשפעטיגטע
און ליבשאפט פארן טויט, —
ווי פעלדער ניט געזעטיגטע,
סוף-זומער צייט באטויט.

טז

מיינע לידער! זייט איר ווערט די שעהין לעבן
וואָס איך האָב אויף אייך אוועקגעגעבן? ז
זייט איר אזוי הייליק, אזוי טייער
ווי מין האַרץ, וואָס האָט געברענט ווי פייער,
ווען איך האָב אין תהום פון ווייטיק אייך געפונען
און פון ווערטער-כאַאַם אויסגעשפונען? . . .

די שעה פון טויט

און מיין פרייד
וואַנדערט אויף דער וועלט.
וואַנדערט מיט די הירשן אויף די בערג,
שיינט אַראָפּ פון דעם פאַרדאַרטן בוים אין פעלד
און שמייכלט אויף די טומלדיקע מערק.

און מיין בענקשאַפט, מיינע בליקן
צו דעם ווייטן הימל-ראַנד —
ציען זיך ווי ווייטע בריקן
אין אַ סודות'דיקן לאַנד.

און איך ווייס —
איך וועל געפינען דעם באַשייד:
שטיף, פון אלעמען דערווייטערט,
דורך די אומעטיקע טעג געלייטערט,
וועל איך איינשלאָפּן אין אָונט שטילערהייט,
ווי אַ מידער מיאַטליק אויף אַ קווייט . . .

דאַרף דאָס זיין אזוי ?

און ווי אַ וואָלקן איבער ברייטן פעלד
האָט זיך דער צער אין מיר געקליבן,
און האָט די פרייד פאַרטריבן
פון מיין פאַרגייענדיקער וועלט . . .
און ווי אַ קעלט,
וואָס אַטעמט אויף אַ בלום
און נעמט אַוועק פון איר
דעם פאַרב און דעם קאָליר,
אזוי האָט זי אין מיר
מיין פיין געשפּרייט,
און האָט מיין האַפענונג געטויט . . .
און ווי אַ ווינטל, מילד און פּריי,
וואָס טראָגט זיך דורך פאַרביי
אַ פענסטער פון אַ הויז,
און לעשט די ליכטער דאָרטן אויס,
האָט זיך פאַרלאָשן איצט מיין שוין.
און דאַרף דאָס אזוי זיין ? . . .

מיין האַרץ,

מיין אָרים אויסגעלייטערט האַרץ!
פאַרבליבן איז אין דיר,
דאָס גאָלד פון זונענשיין —
נאָר וויי, אָן שימער, אָן קאָליר . . .
אַליין, אַליין אַ גאַנצן לעבן וועסט דו זיין,
און ווי אַ געלער בלאַט אין שוין,
וועסט דו פאַרבלייבן אויף דעם הוילן צווייג.
ביז קומען וועט דער ווינט
און וועט דרך בלינד
צום הימל טאָן אַ הייב,
און באַלד צעטראָגן דרך אין שטויב,
צעטראָגן אין דער וועלט אַריין . . .
און דאַרף דאָס אזוי זיין ? . . .

ס'פלעגט דוד תפילה טאָן מיט טרערן:
„לאָז וויסן מיר דעם טאָג פון טויט“.
נאָר גאָט האָט ניט געוואָלט אים הערן,
און האָט דעם סוד אים ניט פאַרטרויט.—

און דוכט מיר, אז די זעלבע תפילה,
דעם זעלבן פיינלאַכן געבעט, —
הער איך אַמאָל אין שעה'ן שטילע
פון יעדן שטויב, וואָס מען צעטרעט.

אומעט

אומעט, אומעט, אומעט,
אומעט אומעטום.
אומעטיקע בלומען
עפענען זיך שטום;
מאָדנע פייגל קומען,
פלאַטערן אַרום.

אומעט, אומעט, אומעט,
אומעט אומעטום.
פאַרביקייטן שטומע
פאַלן, קומען אום;
ערשט געווען—צעשוואומען . . .
ווייסלאַך-בלוי אַרום.

אומעט, אומעט, אומעט,
אומעט אומעטום.

* *
*

צו זעטיקן דאָס גרינע גראָז, איז ליב דעם טוי אַליין ;
נאָר וויי און וויי איז יענעם טוי, וואָס פאַלט אויף קאַלטן שטיין...
איז דיין געפיל פון הייסן האַרץ, ניט אַלעמען פאַרטרוי, —
אויף שטיינער קאַלטע, טרוקענע, ניט פאַלן זאָל דיין טוי ;
דען ווי אַ ברייטע וויסמעניש, וואָס איז מיט זאַלץ פאַרזייט,
פאַרבלייבט אַ האַרץ אָן מיטגעפיל אויף אייביק ניט דערפרייט ;
עס טראַגט זיך דורך נאָר ווען ניט ווען אַ טרוקן הייסער ווינט...
מיט דיין געפיל פון יונגען האַרץ זיי פאַרזיכטיק, מייזן סינד.

אומעטיסקער בוים דו מיינער
אויפן הויף אַנטסקעגן!
בענקסט ווי איך אין טעג פון שיינען
נאָך אַ ווינט און רעגן?
אוי, די גינגאַלד-בלעטער דיינע
גילדן ניט די וועגן! . . .
אומעטיסקער בוים דו מיינער,
אומעטיסקער מיינער!

זע, אין קלאַרע טעג פון זומער
זיצן אויף דיר קראַען,
ווי די שאַטנס פון מיין אומעט
אין די העלע שעה'ן;
ווייסט דו, ווייסט דו, אז זיי קומען
אַנזאָגן און דראַען?
אומעטיסקער בוים דו מיינער,
אומעטיסקער מיינער.

ניט אין די גרויע טעג פון האַרבסט,
ווען יעדער ווינט זאָגט אָן דעם גראָז : דו שטאַרבסט . . .
נאָר אין די זומערדיקע טעג פון שוין
איז גרויס מיין פיין.

ווי קאָן מען ווי אַ בייזער נביא מוסר זאָגן,
און אָנווייזן אויף ריכטיק מענטשן זייער וועג . . .
צי קומען מיט דער בשורה, אז ס'הייבט אָן צו טאָגן,
אין האַרצן פילנדיק, אז אייביק איז דער שרעק ?

אַ וועלט מיט שוואַכע, הילפלאָזיקע סינדער :
אַט שלאָגט מען זיך, אַט וויינט מען שטיִלערהייט ;
און גיט אַ צי אַ ווינטעלע אַ לינדער,
צ'עבליט זיך אַזוי שוין די ניט-גענארטע פרייד.

ווי אומעטיק עס איז !

אין אָוונט שפילט דער פאַסטוך אויף זיין האָרן,
און רואיק גייען זיך אַהיים די שאַף פון פעלד . . .
און מיר ? מיט אימה ווערן מיר געבאָרן
און גייען מיט אַן אימה פון דער וועלט.

* *
*

אין ימען דו, וואָס שפּרייטן זיך אין מיר,
פּאַרזינקען מיינע רוישנדיקע טרוימען;
ווי פייגל אין די אָוונטיקע רוימען,
דערהויבן פלאַטערט מיין געדאַנק אין מיר.

און פון דער ווייטנס זעט מיין אויג פאַרקלערט
דעם גרעניץ וואָס מען קאָן שוין ניט אַריבער . . .
און אומעטיקער ווערן מיר און ליבער
די שוועבנדיקע שאַטנס פון דער ערד.

אין דער וועלט אריין

שטייט א מכשפה אויפן וויסטן פעלד,
און זי האלט אין האנט דעם שארבן פון דער וועלט.
האלט אין האנט דעם שארבן, קוקט אויף אים און לאכט
מיט דעם נארישן געלעכטער פון דער נאכט.

לאכט די מכשפה — לאכט דער שארבן אויך,
שעלט זי — שלאגט ארויס פון טויטן מויל א רויך,
קוקט זי אין די אויגען-לעכער טיף אריין —
צינדט זיך אן אין זיי א ברענענדיקער שיין.

גיט זי, צאָרנדיק, אַ ביזן שפּיי אויף זי,
נעמען דאָרטן קריכן שלאַנגען אַלערליי.
שלאָגט זי מיט דעם שטעקן אָן דעם טויטן ביין,
פלאַצט אַרויס גלייך טויזנטשטימיק אַ געוויין.

ווערט זי אויפגעשוידערט אין אַ ווילדן שרעק,
ווייל דעם שראַבן וואַרפן — און אַליין אַוועק,

גײט דער שאַרבן פון איר האַנט זיך גײט אַ ריר. . .
זי דערזעט : די וועלט איז צוגעשמיט צו איר.

ווייל זי מיט דעם שאַרבן לױפן ערגעץ וואו,
וואַקסן אירע פיס צום וויסטן באַדן צו.
שטייט אַן אַלמע מכשפה אויפן פעלד,
און זי האַלט אין האַנט דעם שאַרבן פון דער וועלט. . .

⊗

גארבן, גארבן, גארבן,
ווער וועט אַרבן
מיינע גארבן
נאָך מיין טויט ?
— קינד און קייט.

און די קווייטן
פון די בייטן
קווייטן, קווייטן
צונטר-רויט ?
— קינד און קייט.

וועמען פרייען
מיינע ווייען,
וועמען פרייען
וועט מיין טויט ?
— קינד און קייט.

גייט א יונגערמאן אין פעלד;
ליכטיק איז פאר אים די וועלט,
שטראַלט די פרייד פון אים אַרויס,
זינגט ער זיך א לידל אויס:

— וויפיל ערד מיט ברויט פאַרזייט,
וויפיל זאַטקייט, וויפיל פרייד!

— בלוי ווי הימל בליט דער לייך,
קינדער העמדלאַך אין שיין.

— וואַקסט אַ שטיין פון דר'ערד אַרויס,
פאַר אַ טרעפּ באַ מיר צום הויז.

גייט אן אַלטער מאַן אין פעלד,
אויסגעלאַשן איז זיין וועלט;
זומער, ליכטיק — אים איז קיל. . .
מורמלט ער זיך אין דער שטיל:

— פון דעם בליענדיקן לײן,
וועט פאר מיר תכריכים זײן.

— און דער גרויסער, שווערער שטיין,
וועט באַ מיר צעקאַפּנס שטיין.

— צײטיקט זיך אַרום דאָס ברויט,
פאַר אַ מאָלצײט נאָך מײן טױט. . .

די באַבע טאַנצט

שטייען אלע מיידלאַך אין אַ ראָד,
וויילן פירן דאָרט אַ קאָראָהאָד,
קומט די אַלטע באַבע, ווייזט זיי אָן,
ווי אזוי צו אָנהייבן דעם קאַן :
„נעמט זיך מיידלאַך אַלע פאַר די הענט,
נאָר ניט שאַרט זיך האַרט אַרום די ווענט,
פלינקער, שנעלער, טרעט ניט אזוי קרום !
איצטער גייט אַליין אזוי אַרום. . .“
הייבט זיך אויף באַ זיי דאָרט אַ געשריי :
„באַבע, דוכט זיך, עפעס ניט אזוי !
ווייז אַליין אונדז ווי נעטאַנצט האַסטו“. . .
בעט די באַבע — לאָזט מיך שוין צורו . . .
ווערט עס פון די מיידלאַך דאָרט אַ קאָך,
ווערט די באַבע בייז — און גיט זיי נאָך.

טאַנצט אַ טאַנץ די אַלטע באַבע, טאַנצט אַ טאַנץ,
וואַכט פאַר איר די יונגט אויף אין פולן גלאַנץ.
קרעפטן נייע האַט זי איצט אין זיך דערפילט,
און איר בלוט איר אָפגעקילט האַט זיך צעשפילט;

נאָר אַן אַנדער פייער אין די אויגען ברענט,
און דער גוטער באַבען קוים וואָס מען דערקענט!
זעט, איר געל געזיכט ווערט יונגטלאַך און רויט!
ווייט אַהינטער טוליעט זיך פאַרשעמט דער טויט . . .
טאַנצט אַ טאַנץ די אַלטע באַבע, טאַנצט אַ טאַנץ,
וואַכט פאַר איר די יונגט אויף אין פולן גלאַנץ.

קוקן אַלע זיך פאַרוואַנדערט אָן
און מען ווייס אַליין ניט וואָס צו טאָן;
אַלע פילן זיך אזוי פאַרשעמט:
עפעס איז די באַבע איצטער פרעמד,
עפעס איז די באַבע, דוכט זיך, יונג,
עפעס האָט איר שטים אַן אַנדער קלונג. . .
שאַ! די באַבע בלייבט אינמיטן שטיין,
מורמלט וואָס — און שמייכלט צו אַליין.
טוען אַלע זיך צו איר אַ לאַז —
ווייזט זי מיטן פינגער באַ דער נאָז. . .
שמייכלען אַלע איינגעהאַלטן, שטיף,
זאָל די באַבע זאָגן, וואָס זי וויל.
נאָר די באַבע האַלט דאָס מויל פאַרמאַכט;
ווער קאָן וויסן, וואָס די באַבע טראַכט? . . .

איז אַ בעטלער צו אן עושר'ס הויז געקומען
און דער עושר איז געזעסן לעבן הויז.
— גיט מיר, גוטע מענשן, אַ נדבה,
כאַטש די ברעקלאַך ברויט פון אייער טיש...

— בלייבן איבער ברעקלאַך פון מיין טיש,
גיב איך זיי אַוועק די פייגל אין מיין גאַרטן,
עסן זיי דאָך ווייניקער פון מיינע פרוּת,
גיי זיך, אַלטער, גיי זיך, אין דוין וועג.

און ביים פענסטער איז דעם עושר'ס ווייב געזעסן.
— גיט מיר עפעס, גוטע מענשן, אַ נדבה...
— קומט אַרײַן, רב איד, זייט מוחל, קומט אַרײַן,
זעצט זיך צו, רוט אָפּ, בייסט צו אַביסל.

און זי האָט פאַר אים צום טיש געגרייט,
גאַרשט זי זעט אַ גרויסע לײכטקײט אין חדר;
— זאָגט מיר נאָר, רב איד, איך בעט איך,
שיינט דאָס די לבנה אויפ'ן הימל?

— ניין, דאָס שיינט ניט די לבנה אויפ'ן הימל,
נאָר דאָס שיינט דיין ליכטיגע נשמה,
און דאָס שיינען דייע גוטע מעשים,
און דאָס שיינט די צדקה, וואָס דו האָסט געגעבן.

— זאָגט מיר נאָר, רב איד, איך בעט אייך,
אפשר זייט איר טאָקע אליהו?
— שרעק זיך ניט, דו גוטע פרוי, ניט שרעק זיך,
אליהו הנביא שטייט דאָ איצט פאַר דיר.

האָט זי אָנגעהויבן זייער שטאַרק צו וויינען . . .
כ'האָב אויף דיר געוואַרט מיין גאַנצן לעבן,
אַז דו זאָלסט מיך בענשן מיט אַ קינד,
און מיין נאָמען זאָל פאַרבלייבן אויף דער ערד.

— דייע קינדער וואָלטן זיין רשעים,
ווי דיין מאן, וואָס וועט זיך מאַטערן אין גיהנום;
איצטער קום מיט מיר, מען וואַרט אויף דיר אין הימל,
קום און בעט דאָרט רחמים פאַר דיין מאן.

האָט די פרוי אים אָפּגעדאַנקט פאַר די שליחות,
און געלויבט דעם הימל פאַר דעם חסד,
און האָט באַלד געזאָגט צו אים: איך גיי,
און איר מאן אין שטוב אריינגערופן.

ווען דער עושר איז אין שטוב אריינגעקומען,
האָט ער שוין דעם בעטלער ניט דערוויסט;
אויף דער ערד געלעגן איז זיין ווייב אַ טויטע,
און פון פענסטער איז אַ טויב ארויסגעפלוין.

א

און ווען דו זעסט פאראיינגיט זיינען מאַן און ווייב,
באַטראַכט — און גלויבן וועסט דו ניט דעם גרויסן וואונדער:
אן אומבאַוואוסטע קראַפט באַהעפט האָט זייער לייב,
נאָר יעדער איינער בענקט און טראַגט זיין צער באַזונדער.

און האָסטו ווען געזען אן אַלט-געבויטע וואַנד,
וואָס איז פון שווערע שטיינער און פון ליים געמויערט?
זיי קונציג האָט באַהעפט אן אומבאַוואוסטע האַנד,
נאָר יעדער שטיין באַזונדער יעדעס זעמדל טרויערט.

ב.

און ווען דו מיינסט, דיך האָט דיין מוזל אויסגעלאָזן,
און האָט אן אנדערן אוועקגעשענקט דיין נאב,
סאַטראַכט דעם בוים: אויף אים די זעלבע ווינטן בלאָזן,
און דאָך ניט אַלע בלעטער פאַלן גלייך אַראָפּ.

און האַסמי ווען באַקלערט דעם גורל פון די בלומען?
מיר ברענגען זיי דאָך טויט געניסנדיג פון זיי ...
ניט קלאַג זיך, וואָס פאר פרעמדע ווערט דיין גייסט צעשוואומען,
וואָס אַנדערע געניסן פון דיין טיפן וויי. . .

מאעסטראָ

מאעסטראָ, מאעסטראָ,
דיין וואָרט איז קלאָר און ריין;
אין שיינק אַרײַן, מאעסטראָ,
מער קומסטו ניט צעגײן !

מאעסטראָ, מאעסטראָ,
אין גרוימען קאַבינעט;
אַמאָל ביסטו, מאעסטראָ,
געוועזן אַ פּאַעט !

מאעסטראָ, מאעסטראָ,
אַוואו איצט דיין פּרייד ?
פאַרזונקן, מאעסטראָ,
אין דינע קלוגע רייד !

די הייליקייט אין אונזער צייט איז אפגעשטאָרבן;
 דער זנות — אין מלך'ס פאלאץ און אין שקלאַפּס געצעלט,
 ס'האָט יעדע לייב שוין אויף דער ערד זיין וועג פאַרדאָרבן
 און ווידער וועט אַ מכול קומען אויף דער וועלט.

און ווי אַ זונה פרעך איז דער געדאנק אין מח,
 די טעמפע תאווה ווי באַ אנגעשפייזטע פערד ...
 נאָר ערגעץ, ערגעץ לעבט שוין צווישן אונז אַ נח,
 און ער באַפּרוכפּערן וועט פון דאָס ניי די ערד.

און ווידער וועט די זינד צוריק פון מענשן קומען,
 און נייע דורות וועלן אומקומען אין פיין,
 באַצאָלנדיק מיט לעבנס פאר דעם צדיק'ס זיין.

אן אָפּגעהאַקטער קאַפּ איז אויפ'ן טייך געשוואומען;
 דעם תנאים ווארט נעווען איז וואונדערליך און קלאָר:
 עס רינגלט זיך אזוי די זינד פון דור צו דור.

* *
*

באקליידסט דיין ליכטיקייט אין שווארצן
און אין די סמען זוכסט דו פרייד, —
מין חבר, מיט דער שלאנג אין הארצן,
ניטאָ צום חלום קיין באַשייד! ...

אזויפיל פארב אין רעגנבויגן, —
און טוליעסט שאַטנס אין דין שוים! ...
א פויגל איז פארבייגעפלוגן,
א יעגער איז נאָך אים אַרויס. . . .

אומעטיק איז היינט טשאנג-לי.
ער האָט היינט צום ערשטן מאָל
טשי-פא-יו פון נאָענטן געזען;
ווי אַ דינער גראָז פון פייער אָטעם,
האָט די שיינע טשי-פא-יו
שטיל דעם קאָפּ אַראָפּגעבויגן פון זיין בליק,
און מיט קליינע טריט פון אים אַוועק.
און ביים וואַסער זיצט טשאנג-לי און ביינקט.

אומעטיק איז היינט טשאנג-לי.
ער האָט איינגעוועבט זיין פרייד
אין די פייערדיקע קווייטן
פון די זיידנשטיקער,
וואָס ער האָט דורך לאַנגע טעג געוועבט
פאַר דער שיינער טשי-פא-יו.
גאַנגען קלינגען היינט אין נאַס,
וואו עס וואוינט די שיינע טשי-פא-יו!...
חתונה-לאַמטערנעס
ברענען פאַרביקע ארום איר הויז...

און א שווארצער פייער
ברענט אין הארצן פון טשאנג-לי.

אומעטיק איז היינט טשאנג-לי.
אלץ האָט ער פארקויפט,
אלץ האָט ער אוועקגעגעבן פאר דעם רויך.
וואָס פארווייגט אים אין די אָרעמס
פון דער שיינער משי-פא-יו.
גייט ער אום, א שאַרבן, דורך די נעכט,
און אין זיינע מידע, וועלענדיקע אויגן,
און ארום די ווינקלען
פון זיין אָפגעבליטן מויל
ציטערט דער באגער, די ביינקעניש נאָך רויך.

בודא

קלוגע זיינען די כינעזער!
זייער בודא, אויסגעהאקט פון שטין,
היט דעם סוד פון רו און חכמה
אין זיין ברייטער אומבאוועגליכקייט.

זיינע אויגן — קוקן נאָר אַראָפּ ...
און זיין קוים באַמערקבאַרער און קלוגער שמיכל
ווערט פאַרלאָרן אין דער רוהיקייט
פון זיין דיקן, רונדן, עלטערלאָזן פנים.

קלוגע זיינען די כינעזער! ...

פון אימפרעסיע וועגן כינעזער

שוויגן די כינעזער
אומבאוועגליכע ווי זייער נאָט,
רייכרנדיק
שעה/נווייז די לאַנגע גלייכע ליולקע.

קלוגע — טראָגן זיי אויף זיך דעם יחוס
פון די עלטסטע דורות;
רוהיגע — פארבאָרגן זיי אין זיך
פייערדיגע תאוה, שיכור'ן גענום
און דעם העכסטן תענוג פון יסורים.

פנים'ער — פארשלאָסענע,
רייך —
קיוקלענדיקע פאלנדיקע שטיינדלאַך,
אויגן — פייערן פארדעקטע.

צייטיגן זיך קירבעסן
אויפ'ן זון, —
עלטערן זיך מענשן
אויף דער ערד.

בינעזישע פיגורן.

אויף דער שטילקייט,
פרומקייט
און באשיידנקייט
פון בינעזישע פיגורן
רוהט מיין אויג זיך אָפּ.

דורות רו און חכמה
פון זיין אַלטן פּאָלק און לאַנד,
האַט דער קינסטלער איינגעקנאַטן אין פיגור,
וואָס באַצירט אַצינד מיין טיש.

טאַג נאָך מאָג האָט ער אריינגעמאַן זיין לעבן
אין דעם רוהיג-שמייכלענדיקן יאוש,
אין דעם צער פון אומפארמיידליכקייט
פון דער אייביג בענקענדער פיגור...

פאַר אַ הויפּן ריין,
פאַר אַביסל פירות, פיש,
אַדער פאַר אַ שטיקל זייד-געוועב

האָט דער שעפּער אויפן מאַרק זיין האַרץ פאַרקויפט
צו אַ מענשן וועמענס אויג עם האָט געזען,
וועמענס האַרץ עם האָט געפילט ...

נאָר פאַר איינציקע
לעבט די שיינקייט : —
און דעריבער
וועט זי אייביג לעבן !

שיינקייט !
וויפיל טויזנטער מינעזער,
טראַגנדיק אין זיך דעם פונק פון נאָט,
האַבן אירע פאַלאַצן באַטראַטן, —
ביז דער איינציגער
האָט די סודות
פון איר גרויסער איינפאַכקייט דערגרייכט.

אָן אַ נאָמען,
ווי די ריינע קוואַלן פון די בערג,
טראַגט זיך אום די שיינקייט אויף דער וועלט.

בודא איז אהיים געפאָרן . . .

בודא איז אהיים געפאָרן,
ווייל זיין ווייב האָט געבאָרן אַ קינד;
פון דער וויסמעניש געפאָרן,
בלויז אַ קוק טאָן זיין איינציגן קינד.

פאָרט ער מיט זיין אייזל טרייבער,
ערשט עס גייט זיי אַ בעטלער פארביי.
— אויך אַ מענש! — זיפצט אָפּ דער טרייבער
און טרייבט שנעלער דעם אייזל פארביי.

טראַכט זיך בודא פון דעם טרייבער,
ערשט עס זיצט אַ מצורע ביים וועג.
— אויך אַ מענש! — זיפצט אָפּ דער טרייבער
און ער פאָרט זיך ווי פריער זיין וועג.

בודא איז אהיים געקומען,
ערשט עס שלאָפן זיין ווייב און זיין קינד;
איז ער באַלד אריינגעקומען
אין דער שטיב צו זיין שלאָפֿיגן קינד.

אויף זיין קינד געקוקט האָט בודא
און פארשטאַנען דעם טרייבער אַצינד :
— נאָך אַ מענש, פון וועמען בודא
וועט זיך אָפּזאָגן מוזן אַצינד . . .

בודא האָט ניט לאַנג געזאַמט זיך,
זיי געלאָזן אין שלאָף און אוועק ;
בא זיין קינד ניט לאַנג געזאַמט זיך
און צעריק אין דעם מדבר אוועק.

קוק מיט שמייכלען אויף די
וועלכע גייען דיין וועג,
ווען זיי נעמען דיין מי
און דיין לעבן אוועק.

ווען דיין פלאם איז נאך גרויס
און דיין בליק איז נאך קלאר,
לאז דא איבער דיין הויז
פאר דעם קומענדיגן דור.

לייג אנדער דיין קאפ
ערגעץ-וואו אויף א שטיין,
זאג פון אלעס זיך אפ
אן פאררראם, אן געוויין.

דאָן קיכאַטס מאַטיוון

דיר, סאַנטשאָ, די מלוכה,
דער כבוד און דאָס געלד —
און דאָן קיכאַט וועט זוכן
דעם יושר אויף דער וועלט.

ווען דו וועסט הערשן, גלאַנצן
ניט האַלט זיך גרויס קיינמאל:
אַ חזיר-פאַסטור, פאַנצאַ,
ביזט דו געווען אַמאָל.

נאָר האָב קיין צער ניט, חבר,
עס דאַרף זיין ווי עס איז:
און אויך די שיינע פאַווע
האָט מיאוס/דיקע פיס.

דיר, סאַנטשאָ, די מלוכה,
דער כבוד און דאָס געלד —
און איך וועל פאַרן זוכן
דעם אמת אויף דער וועלט.

דאָן קיכאַטס לעצטע ווערמער צו זיינע פרוינט

מאַכט ניט קיין פאַראַדן,
טרייבט ניט מער קיין שפּאַט :
איך בין איצט קיזאַדאַ,
ניט קיין דאָן קיכאַט.

צו אַ סוף אַ קלוגן
האַט מיך גאַט געבראַכט :
כיבין געווען משוגע
איצט האָב איך דערוואַכט.

סאַנטשאַ, מיין געטרייער,
פּרוינט און ליבע געסט :
זוכט ניט פייגל נייע
אין אן אַלטן נעסט !

א.

אהינטער ווערטער וויאנעט די נשמה
אין בלויע וויסמענישן פון לבנה-שין;
און מאָדנע זיילן הויכן זיך און פאלן איין ...
אהינטער ווערטער וויאנעט די נשמה,
און ס'פלאַטערן געפילן אָן אַ נאָמען,
ווי בלינדע מיאַטליקעס פון דעם וואָס קאָן ניט זיין;
אַ הינטער ווערטער וויאנעט די נשמה
אין בלויע וויסמענישן פון לבנה-שין .

ב

זכרונות שטייען אויף — דאָס נאָענטע אין ווייטן, —
ווי דימענטן פון אונטער אלטן דיקן שטויב.
עס צאפלט זיך דאָס האַרץ ווי אַ געכאַפטע טויב,
און נאָגט און רייסט זיך נאָך דער נאָענטקייט אין ווייטן;
און עפעס בענקט זיך נאָך די שיינענדיקע צייטן,
ווי נאָך דעם הויך פון פראָסט-געמעלן אויף אַ שויב.
זכרונות שטייען אויף — דאָס נאָענטע אין ווייטן, —
ווי דימענטן פון אונטער אלטן דיקן שטויב.

ג

די טרויערשאפט, וואָס איז ארום צעגאַסן,
 איז ווי אין טאָג פון דער יצירה ריין.
 ער הויכט מיט רו פון אויפגיין און פארגיין
 אין טרויערשאפט וואָס איז ארום צעגאַסן;
 עס ווילט זיך זיין אין זיך אליין פארשלאָסן,
 און צוגעוואָקסן ווערן צו א שטיין.
 די טרויערשאפט וואָס איז ארום צעגאַסן,
 איז ווי אין טאָג פון דער יצירה ריין.

ד

א רוחיגע, ווי גאָר צום ערשטן מאָל,
 איז די לבנה שטיל ארויסגעשוואומען
 און אין איר קיניגרייך די ערד פארנומען,
 אזוי ווי דענסטמאָל גאָר צום ערשטן מאָל.
 ווי אויסגעשניטן שטייען באַרג און מאָל
 מיט שיינענדיגער שטילקייט דורכגענומען;
 א רוחיגע, ווי גאָר צום ערשטן מאָל,
 איז די לבנה שטיל ארויסגעשוואומען.

ה

א פויגל האָט ביינאכט אין וואַלד געשריען
 און באַלד געענטפערט האָט א צווייטע פון דער ווייט :
 ווי מאַדנע אומרואיס דער הייסער אומעט שרייט...
 א נאכט-פויגל האָט אין די בערג געשריען,
 און ס'האָט די שטילקייט אָנגעהויבן בליען
 צונויף דעם סוד, וואָס האָט זיך פון דער נאכט באַפרייט.
 א פויגל האָט ביינאכט אין וואַלד געשריען
 און באַלד געענטפערט האָט א צווייטע פון דער ווייט.

י

דער גרינלאך-בלויער הימל פון פארנאכט
האָט מיט אַ רואיקייט די ערד באַצויגן ;
פון ווערבע איבער וואַסער איינגעבויגן,
אין ענדלאָזיקן אומעט פון פארנאכט,
האָט זיך אַ בלעטל אָפגעשיידט פארטראַכט
און איז אין וואַסער שטיל אַראָפגעפלוויגן ;
דער גרינלאך-בלויער הימל פון פארנאכט
האָט מיט אַ רואיקייט די ערד באַצויגן.

ז

די זון גייט אויף, עס רויכערט זיך די ערד און פינקלט,
און ערגעץ זינגט אַ וואַסער צווישן שטיין ;
דער אויסגערוזטער טייך איז פול און ריין,
די זון איז אויפגעגאנגען ; לויכט די ערד און פינקלט !
פון אַלמאָן וואַלד, ווי דורך אַ שטראַלן-זיפ, באַשפּרינקלט,
צעשמייכלט זיך אַ בלימל אַזוי שיין....
די זון גייט אויף, עס רויכערט זיך די ערד און פינקלט,
און ערגעץ זינגט אַ וואַסער צווישן שטיין.

ח

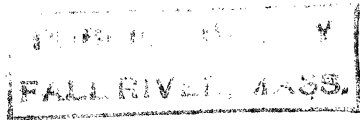
מיט נעפל, ווי מיט פאָרהאַנגען פון בלויען רויך,
אין שטילקייט זיינען ווייט די בערג באַהאַנגען ;
עס דוכט זיך, אַז די אייביקייט איז דאָרט געפאַנגען,
אַהינטער שליערן פון נעפלדיקן רויך ;
און עפעס ציט אַהין, צו שטאַרבן אין דער הויך
און רוען דאָרטן מיט די אָדלערס און די שלאַנגען...
מיט נעפל, ווי מיט פאָרהאַנגען פון בלויען רויך,
אין שטילקייט זיינען ווייט די בערג באַהאַנגען.

* *
*

עס שטייט בא אונדז געשריבן: —
אז דער וואָס גורט ערשט אָן זיין שווערד — דער קאָן זיך
ניט באַרימען

אַזוי ווי דער וואָס קערט זיך שוין פון קריג;
דו לאָזט זיך איצטער, קינד, אַהינטער ווייטע ימ'ען שווימען —
און איך? איך קער זיך שוין צעריק.

גיטאָ, מיין קינד, קיין אויסוועג:
א צער איז אָנצעקוקן יענע מענטשן, וואָס פאַרשווענדן
ווי רענדלאַך גאַלדענע, די שיינענדיקע טעג, —
און וויי, ווי נאַריש זיינען די, וואָס גורטן אָן די לענדן
און לאָזן זיך מיט פאַרוזיכטיקע טריט אין וועג...

אויבערמענטשן

וואו זיינען זיי, די שטאלצע ריון,
מיט הערצער אויסגעשמידט פון שטאל,
מיט אויגן שארפע, קאלטע שפיון,
וואָס גיבן ניט אַ וויין קיינמאל?

איך גלויב ניט אז ס'איז דאָ אַ גבור,
און אז ס'געפינט זיך אזא העלד,
וואָס שפרייזט דעם ים פון בלוט אַריבער
און שמייכלט אויף דעם טויטן-פעלד!

.

דער עכאָ אונטער די געוועלכן
כאפט אויף מיט חוזק אָנזער קול,
און ברענגט אים אונז צעריק דעם זעלבן
פאַרגרעסערט נאָר אַפולע מאָל.

